



Plan-MER tweede herziening omgevingsvisie Zwartewaterland

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Gemeente Zwartewaterland

7 november 2025

Project
Opdrachtgever

Plan-MER tweede herziening omgevingsvisie Zwartewaterland
Gemeente Zwartewaterland

Document
Status
Datum
Referentie

Notitie Reikwijdte en Detailniveau
Definitief 03
7 november 2025
147255/25-017.472

Projectcode

147255

Dit document is geautoriseerd en intern aantoonbaar vrijgegeven conform het kwaliteitsmanagementsysteem van Witteveen+Bos.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Witteveen+Bos is gecertificeerd op basis van ISO9001.

Adres

Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs B.V. | Deventer
Daalsesingel 51c
Postbus 24087
3502 MB Utrecht
+31 (0)30 765 19 00
www.witteveenbos.com
KvK 38020751

© Witteveen+Bos

Niets uit dit document mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt in enige vorm zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Witteveen+Bos, noch mag het zonder dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Tekst- en datamining van (delen van) dit document, evenals enige verwerking of reproductie ervan door middel van kunstmatige intelligentie technologieën is uitdrukkelijk niet toegestaan, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Dit document (of delen ervan) mag niet worden veeelvoudigd en/of anderszins worden gebruikt op enigerlei wijze voor het trainen van kunstmatige intelligentie technologieën, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Witteveen+Bos aanvaardt geen aansprakelijkheid voor enigerlei schade die voortvloeit uit of verband houdt met het wijzigen van de inhoud van het door Witteveen+Bos geleverde document.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING WAAROM EEN TWEEDE HERZIENING VAN DE OMGEVINGSVISIE ZWARTEWATERLAND EN EEN MER?	5
1.1	Reden voor de tweede herziening van de omgevingsvisie	5
1.2	Reden voor onderzoek naar milieueffecten	6
1.3	Doel van de NRD	7
1.4	Reageren op de NRD	8
1.5	Leeswijzer	8
2	OPGAVEN EN DOELEN WAT KOMT ER OP DE GEMEENTE AF?	9
2.1	Beleidsanalyse	9
2.1.1	Bovenlokaal beleid	9
2.1.2	Lokaal beleid	11
2.2	Opgaven, ruimteclaims en uitgangspunten	14
2.2.1	Opgaven	14
2.2.2	Parallele ambities met ruimteclaims	14
2.2.3	Beleidsmatige uitgangspunten	15
3	ALTERNATIEVENONTWIKKELING WAAR WIL DE GEMEENTE NAARTOE?	17
3.1	Ontwikkeling alternatieven	17
3.2	Alternatieven	17
4	ONDERZOEKSAANPAK HOE WORDEN DE ALTERNATIEVEN ONDERZOCHT?	19
4.1	Aanpak van het MER	19
4.2	Beoordelingskader	20
4.3	Beoordelingsschaal	21
4.4	Plan- en studiegebied	22
4.5	Detailniveau van het onderzoek	23
4.6	Monitoring en bijsturing	23

5	VERVOLG WAT ZIJN DE VERVOLGSTAPPEN?	24
5.1	Inzage van de NRD	24
5.2	Procedure tweede herziening van de omgevingsvisie en MER	24
	Laatste pagina	25
	Bijlage(n)	Aantal pagina's
I	Beleidsanalyse	30

INLEIDING | WAAROM EEN TWEEDE HERZIENING VAN DE OMGEVINGSVISIE ZWARTEWATERLAND EN EEN MER?

Voor u ligt de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor de tweede herziening van de omgevingsvisie van de gemeente Zwartewaterland. Deze NRD is de eerste formele stap in de milieueffectrapportage (mer). De mer-procedure leidt tot een milieueffectrapport (MER) bij de tweede herziening van de omgevingsvisie van Zwartewaterland.

In dit hoofdstuk leest u meer over de tweede herziening van de omgevingsvisie, de rol van de mer-procedure, het plan-MER en de NRD.

1.1 Reden voor de tweede herziening van de omgevingsvisie

Aanleiding voor de tweede herziening van de omgevingsvisie

De gemeente Zwartewaterland stelt inhoudelijke thematische bouwstenen voor de omgevingsvisie op. De bouwstenen worden verwerkt in de omgevingsvisie en krijgen hierdoor een wettelijke status. Deze inhoudelijke wijzigingen leiden tot de **tweede herziening van de omgevingsvisie**. Het gaat om de implementatie van de volgende drie bouwstenen:

- 1 bouwsteen: visie energietransitie;
- 2 bouwsteen: visie buitengebied;
- 3 bouwsteen: ontwikkellocaties wonen en bedrijvigheid.

De tweede herziening van de omgevingsvisie volgt naar verwachting begin 2027. De NRD bevat een onderzoeksvoorstel voor dit plan-MER.

Nieuwe opgaven en doelen

De gemeente wil haar doelen voor de energietransitie en het buitengebied actualiseren en wil ontwikkellocaties voor woon- en werkgebieden aanwijzen. Deze aanvullingen landen in de **tweede herziening** van de omgevingsvisie van de gemeente Zwartewaterland.

Bouwsteen: visie energietransitie

In deze bouwsteen werkt de gemeente aan de actualisering van haar ambities voor de energietransitie. De bouwsteen geeft duidelijkheid over de koers en prioriteiten voor de komende jaren. Het vormt een kader voor besluitvorming, samenwerking en investeringen, en zorgt ervoor dat de lokale energiedoelstellingen in lijn blijven met regionale en nationale ambities richting 2030 en 2050. De bouwsteen wordt opgenomen in de tweede herziening van de omgevingsvisie van Zwartewaterland.

Bouwsteen: visie buitengebied

Het buitengebied van de gemeente Zwartewaterland is gevarieerd. Zo zijn er veenweiden, zeekeleipolders, Polder Mastenbroek en natuurgebieden zoals de Olde Maten & Veerslootslanden en het rivierenlandschap van het Zwarte Water en Zwarte Meer. De sporen uit het verleden zijn nog goed te zien in de verkaveling, de waterwerken en de vele kolken en krekens. Mensen wonen in kleine kernen of op boerderijen in het buitengebied. Het gebied wordt vooral gebruikt voor landbouw, wat het landschap uniek maakt. Het gebied is grotendeels in agrarisch gebruik. Het buitengebied staat voor uitdagingen die invloed hebben op hoe het buitengebied wordt gebruikt en beleefd.

Bijvoorbeeld door bevolkingsgroei, vergrijzing, klimaatverandering en bodemdaling. De keuzes werkt de gemeente uit in deze bouwsteen. De bouwsteen behandelt de functies in het buitengebied en de ruimtelijke inpasbaarheid van deze functies. Ook deze bouwsteen wordt opgenomen in de tweede herziening van de omgevingsvisie van Zwartewaterland.

Bouwsteen: ontwikkellocaties wonen en bedrijvigheid

De gemeente staat voor een urgente opgave op het gebied van wonen en bedrijvigheid. De druk op de woningmarkt is hoog: de vraag naar woningen blijft toenemen, en starters en ouderen vinden steeds moeilijker passende woonruimte. Daarbij blijven de inwoners graag binnen de eigen kern wonen en heeft de gemeente ook een aantrekkingskracht vanuit de regio Zwolle. Op het gebied van bedrijvigheid bestaat een tekort aan ruimte voor bedrijfslocaties, wat de economische ontwikkeling en vitaliteit van de gemeente onder druk zet. Op basis van prognoses en woonbehoefteonderzoek is tot 2030 een opgave van 775 woningen voorzien met een doorkijk naar nog 600-750 extra woningen in de periode tot 2040. In het bijzonder in Zwartsluis wordt gezocht naar extra ruimte voor potentiële woningbouwplannen. Wat betreft bedrijvigheid is er behoefte aan een toename van werklocaties in lijn met de afspraken uit de West-Overijsselse regionale programmering, waarbij wordt gezocht naar extra ruimte onder andere voor de periode na de prognose. De huidige, planologisch vastgelegde ontwikkellocaties bieden onvoldoende ruimte om de prognoses voldoende in te vullen. Met het opstellen van deze bouwsteen wil de gemeente de regie nemen om nieuwe locaties voor wonen en bedrijvigheid in de gemeente aan te wijzen, passend binnen wat er (ruimtelijk) mogelijk is. De bouwsteen wordt opgenomen in de tweede herziening van de omgevingsvisie van Zwartewaterland.

1.2 Reden voor onderzoek naar milieueffecten

Keuze voor een milieueffectrapport (MER)

De gemeente stelt inhoudelijke thematische bouwstenen voor de omgevingsvisie op. Deze bouwstenen worden geïntegreerd in de omgevingsvisie. Deze integratie leidt tot de tweede herziening van de omgevingsvisie. In deze tweede herziening worden nieuwe ruimtelijke keuzes gemaakt en de bouwstenen kunnen tot milieueffecten leiden. Zo wijst de gemeente Zwartewaterland middels de bouwsteen ontwikkellocaties wonen en bedrijvigheid locaties aan waar een toename van de woningvoorraad en werklocaties mogelijk is. Woon- en werklocaties raken direct aan mogelijke milieueffecten. In het plan-MER worden daarom de milieueffecten (zoals geluid, omgevingsveiligheid en natuur) in beeld gebracht. In paragraaf 4.2 staat hoe het beoordelingskader is vormgegeven.

Wat is een milieueffectrapport (MER)?

Een milieueffectrapport geeft milieu een volwaardige plaats in het besluitvormingsproces (hier: besluitvorming over de tweede herziening van de omgevingsvisie van de gemeente Zwartewaterland). Dit doet een plan-MER door de milieueffecten ten gevolge van een voornemen en mogelijke alternatieve invullingen daarvan te beschrijven. Het plan-MER sluit aan bij het detailniveau van het voornemen. Dit houdt in dat de ruimte die potentieel kan worden benut als toekomstige oplossing voor een opgave of probleem wordt onderzocht. Het plan-MER onderzoekt daarom niet concrete initiatieven in detail.

Mer-plicht (wettelijke grondslag)

Europese en nationale wetgeving schrijven voor dat voor activiteiten met potentieel significante milieueffecten een mer-procedure wordt doorlopen. Nederlandse wet moet voldoen aan de Europese [mer-richtlijn](#) voor projecten (2014/52/EU, 2011/92/EU) en de Europese [SMB-richtlijn](#) (Strategische milieubeoordeling, 2001/42/EG) voor plannen en programma's. De Europese wetgeving is geïmplementeerd in de [Omgevingswet](#) (Ow) (afdeling 16.4) en verder uitgewerkt in het [Omgevingsbesluit](#) (Ob) (hoofdstuk 11, bijlage V). Het type mer-procedure (plan-mer, project-mer of mer-beoordeling) hangt af van de aard, omvang van de activiteit en het type besluit. Onder de Omgevingswet geldt voor dit plan een plan-mer-beoordelingsplicht (artikel 16.34 Ow). Het voorgenomen beleid betreft een omgevingsvisie die wettelijk voorgeschreven is met een initiatiefnemer en procedure. Omdat de omgevingsvisie wettelijk voorgeschreven is en kaders stelt aan mer-(beoordelings-)plichtige projecten die gevolgen kunnen hebben voor het milieu, doorloopt de gemeente de procedure van de milieueffectrapportage (mer) (artikel 16.36). [Bijlage V van het Omgevingsbesluit](#) bevat een lijst met mer-(beoordelings-)plichtige projecten.

De milieueffectrapportage (mer) is de procedure en is nader toegelicht in hoofdstuk 5.

Hoofdvragen voor het MER

Het plan-MER gaat in op de volgende hoofdvragen:

- 1 wat is de huidige staat en kwaliteit van het milieu en de leefomgeving?
- 2 hoe ontwikkelt het milieu en de leefomgeving zich autonoom (zonder de tweede herziening van de omgevingsvisie) tot 2050?
- 3 wat zijn de effecten van de alternatieven?
- 4 wat zijn de effecten van de tweede herziening van de omgevingsvisie voor 2050?
- 5 wat zijn aandachtspunten, randvoorwaarden en onzekerheden voor monitoring en evaluatie?

Initiatiefnemer en Bevoegd Gezag

In de mer-procedure voor tweede herziening van de omgevingsvisie is de gemeente Zwartewaterland zowel initiatiefnemer als bevoegd gezag. Het college is verantwoordelijk voor de voorbereiding van de tweede herziening van de omgevingsvisie en het plan-MER. Zij treden op als initiatiefnemer. Het college stelt de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) vast. De omgevingsvisie wordt vastgesteld door de gemeenteraad met het plan-MER als bijlage. De gemeenteraad vormt daarmee het bevoegd gezag.

Naast de initiatiefnemer en bevoegd gezag zijn er ook diverse partijen die adviseren over de inhoud van het plan-MER. Bijvoorbeeld andere overheden, zoals de provincie Overijssel en het Waterschap Drents Overijsselse Delta. Ook kunnen partijen met belangen in de regio, zoals TenneT, reageren. Iedereen krijgt de gelegenheid om een reactie te geven op de NRD.

1.3 Doel van de NRD

Wat is een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)?

Voordat gestart wordt met het opstellen van een plan-MER moet kennis worden gegeven van het voornemen en wordt deze notitie ter inzage gelegd. Deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) is weliswaar vormvrij, maar dient voldoende informatie te bevatten zodat belanghebbenden begrijpen wat de inhoud en de opzet van het op te stellen plan-MER gaat worden. De afbakening van het onderzoek - ofwel het bepalen van de reikwijdte en het detailniveau van het onderzoek - is belangrijk voor het opstellen van het plan-MER. De reikwijdte heeft betrekking op welke alternatieven en/of varianten, welke milieuaspecten onderzocht gaan worden in het plan-MER en het onderzoeksgebied van het plan-MER. Tevens geeft de notitie inzicht in het beoordelingskader en de wijze van beoordelen dat wordt gehanteerd bij het beoordelen van de effecten. Dit betreft het detailniveau van het onderzoek: hoe uitgebreid en op welke manier worden de verschillende milieuaspecten onderzocht. Voorliggende document betreft de NRD.

1.4 Reageren op de NRD

De gemeenteraad van de gemeente Zwartewaterland biedt u de mogelijkheid aan om een reactie op de NRD in te dienen bij de gemeente.

Hoe kunt u reageren?

U kunt als volgt uw mening geven over de NRD:

Schriftelijk per post

Zet in uw brief aan de gemeente:

- het voorgenomen plan of besluit waarover u uw mening geeft;
- het dossiernummer van het voorgenomen plan of besluit;
- de redenen waarom u een zienswijze indient;
- de datum;
- uw naam en adres;
- uw handtekening;
- als iemand anders een zienswijze voor u indient, moet u een door u ondertekende schriftelijke machtiging meesturen.

U richt uw brief aan degene die het besluit heeft genomen (het college van burgemeester en wethouders).

Mondeling

Bel naar de gemeente Zwartewaterland via 14 038 om een afspraak te maken.

Digitaal (DigiD)

U dient uw zienswijze digitaal in via het online formulier. Voor het online indienen van uw zienswijze is een controle van uw identiteit nodig. Bij de gemeente Zwartewaterland kunt daarom u inloggen met uw DigiD inlogcode. Heeft u geen DigiD inlogcode, vraag deze dan aan website van DigiD.

Wat gebeurt er met uw reactie?

De binnengekomen reacties worden waar mogelijk gebruikt bij het bepalen van de inhoud en aanpak van de onderzoeken in het plan-MER. De gemeente raadpleegt ook de wettelijke adviseurs en betrokken bestuursorganen over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen plan-MER. Een zienswijze dient te worden ingediend gedurende de periode dat het voorgenomen besluit ter inzage ligt. Doorgaans is dit een periode van zes weken. Indien van toepassing wordt de zienswijze verwerkt in het plan-MER.

1.5 Leeswijzer

Tabel 1.1 geeft weer welke informatie elk hoofdstuk van deze notitie bevat.

Tabel 1.1 Leeswijzer

Hoofdstuk	Informatie
1. inleiding	waarom stelt de gemeente Zwartewaterland een tweede herziening van de omgevingsvisie op en waarom is het nodig om hier een milieueffectrapport bij op te stellen?
2. opgaven en doelen	beschrijving van de opgaven en doelen die voortkomen uit het huidige beleid dat relevant is voor de tweede herziening van de omgevingsvisie
3. alternatieven	de alternatieven die de gemeente Zwartewaterland onderzoekt voor de tweede herziening van de omgevingsvisie. alternatieven zijn verschillende manieren waarop de doelen bereikt kunnen worden
4. onderzoeksaanpak	de aanpak van het milieueffectrapport dat wordt opgesteld bij de tweede herziening van de omgevingsvisie
5. vervolg	toelichting op de vervolgstappen

2

OPGAVEN EN DOELEN | WAT KOMT ER OP DE GEMEENTE AF?

2.1 Beleidsanalyse

In de onderstaande secties worden de meest relevante beleidsstukken (op bovenlokaal en lokaal niveau) beschreven. Deze kaders geven context aan de opgave, maar fungeren niet als referentiesituatie of toetsingsmechanismen voor het plan-MER. De beleidsanalyse is opgenomen als [bijlage I](#) bij deze NRD. De eerste herziening van de omgevingsvisie wordt begin 2026 vastgesteld en is daarmee onderdeel van de referentiesituatie van dit plan-MER.

2.1.1 Bovenlokaal beleid

Tabel 2.1 Kaderstellende ambities uit het bovenlokaal beleid

Beleid	Kaderstellende ambitie
Nationale Omgevingsvisie (2020)	<p>centraal bij de afweging van belangen staat een evenwichtig gebruik van de fysieke leefomgeving, zowel van de boven- als van de ondergrond (omgeving inclusief beleid)</p> <p>dit zijn de vier NOVI-prioriteiten:</p> <ol style="list-style-type: none">1 ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie2 duurzaam economisch groeipotentieel3 sterke en gezonde steden en regio's4 toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied
Voorontwerp Nota Ruimte (2024)	<p>het voorontwerp Nota Ruimte onderscheidt 3 leidende principes. Inhoudelijk zijn deze gelijk aan de NOVI, de bewoording en de volgorde zijn wel aangepast:</p> <ol style="list-style-type: none">1 recht doen aan volgende generaties: niet afwentelen2 recht doen aan schaarste: meervoudig ruimtegebruik3 recht doen aan eigenheid: gebiedskenmerken centraal <p>het voorontwerp Nota Ruimte onderscheidt 3 bewegingen:</p> <ol style="list-style-type: none">1 beweging naar een toekomstbestendig evenwicht tussen landbouw en natuur2 beweging naar een klimaat neutrale en circulaire samenleving3 beweging naar sterke regio's, steden en dorpen in heel Nederland <p>de basis voor de 3 bewegingen is het water- en bodem sturend werken</p>

Beleid	Kaderstellende ambitie
<p>Omgevingsvisie provincie Overijssel (2017)</p> <p>De omgevingsvisie wordt momenteel geactualiseerd en is naar verwachting in 2026 gereed</p>	<p>de provincie streeft vanuit de POVI naar negen ambities:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 klimaatadaptatie en waterbeheer: ontwikkeling van veilige en robuuste watersystemen 2 energietransitie: verminderen van broeikasgasemissies en opschaling van duurzame energie 3 duurzame landbouw: balans tussen landbouw en natuur, bevorderen van biodiversiteit 4 natuurbehoud: versterken van natuurkwaliteit en realiseren van groene verbindingen 5 verstedelijking en mobiliteit: slim ruimtegebruik, betere bereikbaarheid en gezonde mobiliteit 6 cultureel erfgoed: behouden en versterken van regionale identiteit en erfgoed 7 gezonde leefomgeving: vergroenen van steden en verbeteren van luchtkwaliteit 8 sociaal welzijn: creëren van inclusieve en veilige gemeenschappen 9 economische ontwikkeling: duurzame economische groei en betere mobiliteit
Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle	<ul style="list-style-type: none"> - de nadruk ligt op het versterken van bestaande steden en dorpen door binnenstedelijke verdichting - klimaat robuuste oplossingen staan centraal - integrale oplossingen voor klimaat en water, mobiliteit, economie en wonen, om synergiën te benutten <p>er zijn zeven ontwikkelingsprincipes opgesteld om invulling te geven aan de bouw van 50.000 woningen in de regio:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 zuinig omgaan met ruimte 2 klimaatpak bij de bron 3 nieuw helpt bestaand met transitie opgaven 4 passend woonaanbod voor iedereen 5 voorrang aan voetganger, fietser en OV 6 vergroten van regionaal economisch elan 7 lokale identiteit behouden
Regionale Energiestrategie (RES 1.0) West-Overijssel (2021)	<p>de RES 1.0 West-Overijssel heeft de volgende doelstellingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opwek van duurzame energie: realiseren van 1,8 TWh duurzame energieopwekking door zon en wind in 2030 met een verhouding van 60 % wind en 40 % zon - netwerk: afstemmen van energieprojecten met het elektriciteitsnetwerk regionaal en lokaal om transport schaarste te voorkomen en systeemefficiëntie te verbeteren - warmte: <ul style="list-style-type: none"> · verkennen van regionale warmtetechnologieën zoals geothermie en groen gas · het ondersteunen van lokale warmteprojecten - participatie: minimaal 50 % van de duurzame energieprojecten in lokaal eigendom om maatschappelijke acceptatie te verhogen en opbrengsten lokaal te houden
Regionale woonzorgvisie West-Overijssel (2024)	<p>doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - flexibele en duurzame nultredenwoningen; - meer tussenvoorzieningen tussen zelfstandig wonen en verpleeghuiszorg; - ouderenwoningen in zorgzame gemeenschappen; - bevorderen van doorstroming; - creëren van dementievriendelijke wijken; <p>behoefte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - basisscenario (2030): landelijke prognoses die door het Rijk zijn opgesteld. Dit betekent voor gemeente Zwartewaterland: <ul style="list-style-type: none"> · 30 nultredenwoningen; · 15 geclusterde woningen; · 40 zorggeschikte woningen; - trendscenario (2030): hierbij gaat een groter deel van de mensen met een WLZ-indicatie buiten een woonzorgcentrum wonen, waardoor de opgave van geclusterde woningen toeneemt. Dit betekent voor gemeente Zwartewaterland: <ul style="list-style-type: none"> · 140 nultredenwoningen; · 140 geclusterde woningen; · 40 zorggeschikte woningen

Beleid	Kaderstellende ambitie
Actualisatie Woondeal West-Overijssel 2025 tot en met eind 2030: wonen met kwaliteit (2025)	in de Woondeal 'Wonen met Kwaliteit' (december 2022) heeft de provincie Overijssel en West-Overijsselse gemeenten vastgelegd welke bijdrage regio West-Overijssel in de periode tot en met eind 2030 levert aan de nationale ambities op het gebied van woningbouw. In de woondeal is opgenomen dat gemeente Zwartewaterland in de periode 2024 tot en met eind 2030 559 woningen toevoegt (Tag West, Binnenveld I en Hasselt om de Weede)
Brief college Regionale programmeringsafspraken bedrijventerreinen 2023-2026 (09-05-2023)	<ul style="list-style-type: none"> - doorlopend bewaken van de balans tussen vraag en aanbod van bedrijventerreinen; - ontwikkelen van toekomstbestendige bedrijventerreinen; - verbeteren van de kwaliteit van de bedrijventerreinen (inclusief bodem, water, circulariteit, duurzaam gebruik, gezonde en groene leefomgeving, groene energie, zorgvuldig ruimtegebruik en regionale/lokale meerwaarde); - ruwe inschatting voor Zwartewaterland: <ul style="list-style-type: none"> · vraag naar 10 - 30 hectare met een kleinschalige vraag, omvang vanaf 3 ha valt hierbuiten; · voor de categorie grootschalige distributie is regionaal tussen de 106-165 ha geprognoseerd, waarbij de planologische invulling per geval/plan gemotiveerd moet worden. Voor Zwartewaterland zou dit gaan om bijvoorbeeld watergebonden industrie, de bouwsector of de tapijtindustrie
Ruimtelijk economische bouwsteen Regio Zwolle 2040 (2024)	<p>ruimtelijke ontwikkelprincipes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zuinig met ruimte: benut bestaand en cluster in (deel) regio, havens, corridors; - biedt ruimte voor transitie economie; - nieuw helpt bestaand: schuifruimte voor transitie; - werk aan economisch elan: ruimte voor vernieuwing economie; - regionale identiteit: meerwaarde voor (sub) regionale veranderkracht; <p>regio Zwolle staat voor een groeiopgave van 50.000 woningen en 20.000 arbeidsplaatsen. Dit vraagt om investeringen in infrastructurele ontsluiting, op het gebied van wegen, havens, spoorlijnen, energienetwerken en watersystemen</p> <p>de bouwsteen zet in op grootschalige bedrijfsvestigingen en de doorontwikkeling van innovatie omgevingen</p>

2.1.2 Lokaal beleid

Wonen

Zwartewaterland is een gemeente met unieke en vitale kernen en een goed woon- en leefklimaat. De ambitie is dat iedereen met wortels in de gemeente kan (blijven) wonen. De nadruk qua woningen moet liggen op woningen die betaalbaar zijn en passen bij de behoefte van alleenstaande jongeren, starters, gezinnen en ouderen, in het bijzonder voor mensen met een maatschappelijke binding met de gemeente. Om te voldoen aan de groei van kleinere huishoudens wordt bij nieuwe plannen gefocust op kleinere woningen (<80 m²). Ook wil de gemeente uitgaan van gemengd wonen en in elke kern ruimte bieden aan bijzondere woonvormen. De woningbouw moet bijdragen aan het karakter en de ruimtelijke en sociale kwaliteit van de kernen, het buitengebied en het kenmerkende landschap.

De vraag naar woningen is het grootst in Hasselt, mede doordat in deze kern veel mensen van buitenaf een woning zoeken, gevolgd door Genemuiden en Zwartsluis. De programmering is als volgt:

- in 2030 minimaal 775 woningen: 290 in Hasselt, 265 in Genemuiden, 170 in Zwartsluis en 40 in Kamperzeedijk;
- tot 2040 is er naar verwachting een aanvulling van 675 woningen benodigd;
- ter compensatie van mogelijke tegenvallers kiest de gemeente ervoor 130 % van de woonbehoefte te programmeren. De gemeente streven dus naar een woningbouwprogramma van 1.010 woningen;
- hanteren verdeling 30-40-30 (sociale huur, middenhuur/betaalbare koop, overig);

- verdeling prijssegmenten tot en met 2030:
 - sociale huur: 30 % (+/- 300 woningen);
 - midden huur 5 % (+/- 50 woningen);
 - goedkope koop 15 % (+/- 150 woningen);
 - middel dure koop 20 % (+/- 200 woningen);
 - overig (dure koop en vrije huur) 30 % (+/- 300 woningen).

Tabel 2.2 Overzicht woningbehoefte en programmering (Bouwsteen wonen, 2025)

Gebied	Woningbehoefte tot en met 2030	Aantal te programmeren woningen tot en met 2030
Genemuiden	265	± 345
Hasselt	290	± 380
Zwartsluis	170	± 220
Kamperzeedijk	40	± 50
Buitengebied	eigen woningvraag	eigen woningvraag
Totaal	775	1.010

De gemeente wil de kansen verkennen om woningen toe te voegen door bijvoorbeeld transformatie van bedrijventerreinen, herstructurering, woningsplitsing en optoppen. Zij zet in op kleinschalig woningbouw met voldoende groen, water, ruimte voor klimaatadaptatie, biodiversiteit en ruimte voor bewegen, ontmoeten, sporten en spelen. Laagbouw is de norm, hoogbouw moet deugdelijk gemotiveerd worden en passen bij de waarden en ambities van het gebied. Wonen is leidend ten opzichte van parkeren. Wonen op bedrijventerreinen is niet toegestaan, met uitzondering van de bedrijfswoningen die in het verleden al zijn toegestaan en met uitzondering van Waterfront in Hasselt en de zuidkant van het Meppelerdiep. Ook wil zij inzetten op een adaptieve programmering en het gefaseerd ontwikkelen van woningbouwplannen en locaties.

Genemuiden

- extra inzet op betaalbare koopwoningen voor lokale starters. Ook is er ruimte voor gestapelde woningbouw van 3 tot 5 verdiepingen, bij voorkeur centraal gelegen in Genemuiden.

Hasselt

- inzet op betaalbare huur- en koopwoningen voor lokale starters.

Zwartsluis

- inzet op woningbouwlocaties nabij het water naast reguliere locaties;
- verkenning of - en zo ja in welke vorm - er met hoger bouwen (maximaal 3 à 4 lagen) aan de woonbehoefte kunnen voldoen.

Kamperzeedijk

- voor Kamperzeedijk geldt dat er hoofdzakelijk wordt ingezet op betaalbare en middel dure grondgebonden koopwoningen. Als er uitbreiding in de sociale huursector plaatsvindt, dan zijn dit uitsluitend grondgebonden woningen;
- behouden van de jongere generatie en maatwerk bieden voor de oudere generatie. De school is in Kamperzeedijk van belang voor de leefbaarheid, om de school in stand te houden zijn er leerlingen nodig. Hierom is het belangrijk dat jonge gezinnen zich kunnen vestigen in de kleine kernen en in het buitengebied.

Economie

De gemeente Zwartewaterland beschikt op dit moment niet over een actuele gemeentelijke economische visie. Op basis van een contourennotitie is hier een aanzet hiertoe gemaakt. Hieruit komt naar voren dat de kracht van Zwartewaterland ligt in enkele kenmerkende economische pijlers. Allereerst is er het sterke industriële tapijtcluster rondom Genemuiden en Hasselt. Dat cluster heeft zowel nationaal als internationaal een vooraanstaande positie. Daarnaast kent Zwartsluis een concentratie van maritieme maakindustrie in de scheeps- en jachtbouw. Tot slot laat de gemeente Zwartewaterland zich in economisch verband kenmerken door een sterke bouwsector. De tapijtindustrie, de bouwsector en ook de scheepsbouw zijn diepgeworteld in de lokale gemeenschap en profiteren bovendien van onderlinge samenhang.

Economische ambities op basis van omgevingsvisie en regionale programmeringsafspraken

- het is een nationale doelstelling om in 2050 over een circulaire economie te beschikken;
- de gemeente streeft naar een goede bereikbaarheid van de werklocaties en een goed woon- en leefklimaat om inwoners aan te trekken;
- de gemeente wil blijven inzetten op de sterke en kansrijke bedrijvigheid, dit zijn de tapijt- en textielindustrie, watergebonden industrie en bouw- en nijverheidsbedrijven. Deze bedrijven krijgen de ruimte, binnen de gestelde kaders voor duurzaamheid en ruimtelijke inpassing;
- er moet worden ingezet op het efficiënt gebruiken van de bestaande ruimte op de bedrijventerreinen. Op de bedrijventerreinen wordt een hoge bouwhoogte gehanteerd om zo efficiënt en zuinig mogelijk gebruik te maken van de ruimte. De gemeente gaat na of er nog ruimte beschikbaar is op de bestaande terreinen, of dat er door herschikking of herstructurering ruimte gemaakt kan worden. Pas wanneer er geen mogelijkheden zijn gaat de gemeente over tot aanleg van nieuw terrein. Deze nieuwe terreinen zorgen ook voor schuifruimte voor bestaande terreinen waar bedrijven weg moeten door de groei van andere bedrijven op de locatie. Hierover zijn in West Overijssel programmeringsafspraken gemaakt;
- de bedrijven die willen uitbreiden worden bij voorkeur bediend vanuit de eigen kern. Ook hier gaat inbreiding dus boven uitbreiding. Er is slechts ruimte voor beperkte uitbreiding, mits dit geen onevenredige nadelige effecten heeft op de cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten;
- nieuwe bedrijventerreinen moeten toekomstbestendig zijn, hierbij moet aandacht zijn voor: de bodem, water, circulariteit, duurzaam gebruik, een gezonde en groene leefomgeving, groene energie, zorgvuldig ruimtegebruik en regionale en lokale meerwaarde. De terreinen moeten bereikbaar zijn voor fietsers en via het openbaar vervoer;
- met ondernemers aandacht besteden aan de kwaliteit van bedrijventerreinen.

Natuur en landschap

- de gemeente Zwartewaterland heeft een uniek landschap. Zo maakt de gemeente deel uit van Nationaal Landschap IJsseldelta. Voor heel de gemeente geldt dat inbreiding boven uitbreiding gaat. Bij het aanwijzen van ontwikkellocaties is het een belangrijke voorwaarde dat er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het karakter en de kwaliteit van het landschap (ruimtelijk en sociaal);
- de ontwikkelingen mogen geen onevenredige afbreuk doen aan het karakteristieke open landschap, het (cultuur)historisch dijk- en wegen patroon, of het groene netwerk van de gemeente. In de bouwsteen over het buitengebied worden de landschappelijke karakteriseringen opgenomen;
- nieuwe ontwikkelingen mogen geen onevenredige afbreuk doen aan recreatieve gebieden;
- de gemeente wil de groenstructuur in de kernen uitbouwen tot een stevig groen raamwerk dat verbindingen legt met de grote groenzones, parken, water en het buitengebied.

Verkeer en mobiliteit

De gemeente ambieert de werking van het STOMP-principe.

Gemotoriseerd verkeer

De gemeente heeft over het algemeen een goede bereikbaarheid voor de auto. De gemeente wil de doorgaande verkeersstromen zo veel mogelijk buiten de woonkernen houden. Wel is de parkeerdruk in het centrum van Genemuiden, Hasselt en Zwartsluis hoog. Hierdoor komt de leefbaarheid onder druk te staan. De gemeente wil per situatie maatwerk leveren. Bijvoorbeeld door het aantal blauwe zones uit te breiden. Hierdoor zal de parkeerdruk mogelijk verschuiven naar de randen van de centra, daarom wil de gemeente aan de randen de parkeercapaciteit uitbreiden.

Openbaar vervoer

De gemeente wil de bereikbaarheid van het centrum en het bedrijventerrein verbeteren voor mensen die met het openbaar vervoer naar Genemuiden komen. Ook wil de gemeente onderzoeken of het OV in Zwartsluis verbeterd kan worden.

Langzaam verkeer

De gemeente wil de voorzieningen voor fietsers en wandelaars vergroten. Het gaat om de verkenning van een fietspad langs het Zwarte Water en het verbeteren van de mogelijkheden op het industrieterrein. Ook wil de gemeente een fietsveilige ontsluiting voor nieuwe woonkernen.

Water en bodem

- het is een nationale doelstelling om in 2050 water robuust en klimaatbestendig te zijn;
- bij het aanwijzen van nieuwe ontwikkellocaties klimaatadaptatie vanaf het begin van het proces integraal worden meegenomen in het besluitvormingsproces. Er zijn problemen met droogte, de grondwaterstand en bodemdaling. Wateroverlast voor woningen en bedrijfsgebouwen is in alle kernen een knelpunt. In Genemuiden speelt dit het meest, mede door de afwatering van bedrijventerreinen. De versterking leidt tot hittestress en de bodemdaling verergert de wateroverlast. Het waterbergingssysteem in de gemeente moet worden verbeterd. Ook moet er worden ingezet op meer groen in en rond de centra, groenarme delen en bedrijventerreinen. In het groenbeleidsplan zijn er per kern kansen aangeduid. Daarnaast moeten nieuwbouwwoningen zo veel mogelijk toekomstbestendig zijn;
- de zeespiegelstijging leidt tot een hoger waterpeil van het IJsselmeer en de verbonden wateren. Het risico op overstroming door een dijkdoorbraak bij hoogwatersituaties neemt toe. Dit leidt vooral (in het buitengebied) van Genemuiden tot een knelpunt. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkeling moet worden bekeken of deze een bijdrage kan leveren aan verdere compartimentering van de woonwijken van Genemuiden en zo mogelijk ook (delen van) het bedrijventerrein, om zo de risico's bij een overstroming te minimaliseren.

Energie

De gemeente heeft zoekgebied Genne-Holt en aangewezen als gebied voor energieopwekking. Het uitgangspunt is om minimaal 50 GWh op te wekken, met 20 GWh per windturbine als uitgangspunt. Provincie Overijssel en gemeente Zwartewaterland hebben daarbij afgesproken dat de gemeente Zwartewaterland maximaal 60 GWh aan duurzame energie door wind op land wordt opgewekt in 2030. Hierbij gaat de provincie Overijssel uit van maximaal 20 GWh aan opgewekt vermogen per windturbine.

2.2 Opgaven, ruimteclaims en uitgangspunten

2.2.1 Opgaven

De volgende opgaven spelen een belangrijke rol in de tweede herziening van de omgevingsvisie:

- in hoeverre kan de ambitie voor de uitbreiding van de woningvoorraad en het ruimte bieden aan bedrijvigheid samengaan en landen in de beschikbare ruimte en het unieke landschap?
- in hoeverre kan de voorziene groei samengaan met mobiliteit en het voorzieningenaanbod?
- in hoeverre past de ambitie voor de uitbreiding van de woningvoorraad en het ruimte bieden aan bedrijvigheid bij actuele opgaven zoals water- en bodem sturend werken en netcongestie?

2.2.2 Parallele ambities met ruimteclaims

In het beleid worden de volgende ambities genoemd die een ruimteclaim met zich meebrengen en daarom relevant zijn voor de tweede herziening van de omgevingsvisie.

Genemuiden

- groenstructuur uitbreiden en laten aansluiten op groenzones, parken, water en het buitengebied;
- de wens is om ruimte te reserveren voor parkeren aan de randen van de kern.

Hasselt

- groenstructuur uitbreiden en laten aansluiten op groenzones, parken, water en het buitengebied;
- versterken en herinrichten groene gordel rondom de oude binnenstad van Hasselt;
- entree van Hasselt opnieuw inrichten, aantrekkelijk maken en ruimte toevoegen voor voetgangers;
- wandelpad over het Diamanten Bolwerk, langs Haven de Beer maken;
- de wens is om ruimte te reserveren voor parkeren aan de randen van de kern.

Zwartsluis

- groenstructuur uitbreiden en laten aansluiten op groenzones, parken, water en het buitengebied;
- parkgebied Piepertkolk laten aansluiten op natuurgebied de Wieden;
- de wens is om ruimte te reserveren voor parkeren aan de randen van de kern.

Het buitengebied

- verzwaring van de 380 kV verbinding Ens-Zwolle, dit doorkruist het buitengebied van Hasselt en de Mastenbroekerpolder;
- de aanwijzing van zoekgebieden voor wind- en zonne-energie, waarbij het zoekgebied Genne-Holten prioriteit heeft;
- fietspad aanleggen langs het Zwarte Water;
- natuurgebied Zwartsluis toegankelijk maken voor wandelaars.

2.2.3 Beleidsmatige uitgangspunten

Inbreiding gaat voor uitbreiding

Inbreiding is een verzamelnaam geworden voor vele typen gebiedsveranderingen. Mogelijkheden voor het toevoegen van met name woningen in de bestaande bebouwing zijn een belangrijke ontwikkelrichting. Uitgangspunt is dat nieuwe woningen nabij voorzieningen gerealiseerd worden. Onder inbreiding valt bijvoorbeeld het herontwikkelen van leegstaande of leegkomende gebouwen, verdichting door bijvoorbeeld hoger bouwen of door delen van open terreinen te bebouwen, het veranderen van een bestemming naar een woonbestemming en het daadwerkelijk bebouwen van gebieden die bedoeld (bestemd) zijn voor bebouwing, maar nog niet gerealiseerd. Alleen indien inbreiding niet realistisch of haalbaar is kan worden overgegaan tot uitbreiding.

Water en bodem is leidend

Vooraf voor de uitbreidingsgebieden is het belangrijk om het bodem- en watersysteem te beoordelen op mogelijkheden en risico's. We onderzoeken wat bodemdaling (veen) en CO₂-uitstoot voor effecten hebben op bebouwingsmogelijkheden. De gemeente wil bijvoorbeeld voorkomen dat woningen in de toekomst verzakken. Bij inbreidingslocaties wordt de afweging gemaakt of herinrichting van bestaand gebied of nieuwbouw op terreinen leidt tot ongewenste effecten, zoals noodzakelijke of gewenste ruimte voor wateropvang bij extreme buien, het tegengaan van hittestress en droogte of ruimte voor spelen en bewegen.

Bij uitbreiding in het buitengebied is landschappelijke inpassing noodzakelijk

De gemeente Zwartewaterland heeft een uniek landschap. Bij het aanwijzen van ontwikkellocaties is het belangrijk dat er zorgvuldig wordt omgegaan met de landschappelijke inpassing en de aanwezige groene structuren.

De ontwikkelingen mogen geen onevenredige afbreuk doen aan het karakteristieke open landschap, het (cultuur)historische dijk- en wegenpatroon, of het groene netwerk van de gemeente. Zie ook het Landschapsontwikkelingsplan, Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving en het Groenbeleidsplan.

Zachte randvoorwaarden

- water en groen moet beschikbaar zijn in de nabije omgeving;
- bouwen nabij de bestaande voorzieningen;
- uitvoering geven aan het STOMP-principe;
- groenstructuur in de kernen uitbouwen tot een stevig groen raamwerk dat verbindingen legt met de grote groenzones, parken, water en buitengebied.

3

ALTERNATIEVENONTWIKKELING | WAAR WIL DE GEMEENTE NAARTOE?

Dit hoofdstuk beschrijft de alternatievenontwikkeling die wordt toegepast.

3.1 Ontwikkeling alternatieven

Als onderdeel van het plan-MER worden er alternatieven ontwikkeld voor de tweede herziening van de omgevingsvisie. De alternatieven gelden als zogeheten 'redelijke alternatieven' vanuit de mer-regelgeving. Er worden twee alternatieven ontwikkeld. Deze alternatieven hebben als doel om inzicht te geven in de gevolgen van ruimtelijke keuzes. Beleidskeuzes zijn in verschillende bandbreedtes opgenomen in de twee alternatieven. De alternatieven helpen bij de te maken afwegingen voor de tweede herziening van de omgevingsvisie.

De alternatieven worden vormgegeven op basis van ontwerpend onderzoek. Met ontwerpend onderzoek wordt verwezen naar een proces waarbij het doen van onderzoek en het (direct) implementeren van mogelijke oplossingen in een proces verweven zijn. Dit is de reden waarom de alternatieven vooralsnog niet opgenomen zijn in de NRD. De alternatieven worden opgesteld met beleidsmedewerkers van de gemeente Zwartewaterland. De invulling van de programmering voor woon- en werklocaties is hierbij leidend. Voor de ontwikkeling van de alternatieven worden de volgende stappen gevolgd:

- 1 in beeld brengen van de wettelijke en beleidsmatige kaders;
- 2 de aanwijzing van ontwikkellocaties voor wonen en bedrijvigheid is niet overal mogelijk. Daarom worden in de alternatievenontwikkeling met behulp van een GIS-analyse de ruimtelijke belemmeringen in kaart gebracht. Deze kaarten geven inzicht in waar ontwikkellocaties zijn uitgesloten (rode gebieden) en waar ontwikkellocaties mogelijk wel verkend kunnen worden (oranje gebieden). De zogeheten rode gebieden worden uitgesloten op basis van de volgende factoren:
 - ruimtelijke claims in omgeving (woningbouw, RES);
 - bestaande structuren (wegen, wonen);
 - aanwezigheid van beschermde natuurgebieden (Natura 2000- en NNN-gebied);
 - nabijheid van energie-infrastructuur (bovengronds en ondergronds, niet in een beschermingszone);
 - nabijheid van risicobronnen (niet in een aandachtsgebied);
 - waterveiligheidsassets (o.a. primaire waterkeringen, niet in een beschermingszone);
- 3 opzoeken van de hoeken van het speelveld (zie paragraaf 3.2).

3.2 Alternatieven

Er worden twee alternatieven ontwikkeld. De bouwstenen visie energietransitie en visie buitengebied worden geïntegreerd in de tweede herziening en zijn ten tijde van het opstellen van de tweede herziening reeds vastgesteld. Vastgestelde bouwstenen worden daarom als constante factor opgenomen en worden beschouwd als 'het basisalternatief'. In het andere alternatief wordt gevarieerd op het bouwprogramma.

Daarnaast wordt bij de formulering van de alternatieven rekening gehouden met onder andere de volgende elementen:

- opgaven, trends en ontwikkelingen (programmering voor woon- en werkgebieden);
- vertaling van het voornemen: alleen mogelijke ruimtelijke keuzes voor het behalen van de nieuwe opgaven worden onderzocht, bijvoorbeeld rekening houdend met Natura-2000 gebieden;
- de fase waarin een ruimtelijke keuze zich bevindt: ruimtelijke keuzes waarover al besluitvorming is geweest (zoals de harde planvoorraad) maken deel uit van de referentiesituatie;
- de ruimte die potentieel kan worden benut als toekomstige oplossing voor een opgave of probleem (de zogenoemde 'hoeken van het speelveld', te verkennen via ontwerpend onderzoek).

De locaties die onderdeel uitmaken van de alternatieven worden vervolgens inhoudelijk beoordeeld middels het beoordelingskader (zie paragraaf 4.2).

4

ONDERZOEKSAANPAK | HOE WORDEN DE ALTERNATIEVEN ONDERZOCHT?

Dit hoofdstuk beschrijft de onderzoeksaanpak die wordt toegepast.

4.1 Aanpak van het MER

Het plan-MER wordt als onderzoeksmiddel ingezet tijdens de ontwikkeling van de tweede herziening van de omgevingsvisie. Tijdens het opstellen van de tweede herziening van de omgevingsvisie worden keuzes mogelijk gemaakt die mogelijk effect hebben op het milieu en de leefomgeving. Het ontwerpend plan-MER brengt tijdens dit ontwerpproces in beeld wat deze mogelijke effecten zijn en wat de bandbreedte is van deze effecten op het milieu en de leefomgeving. De wisselwerking tussen het spoor van de tweede herziening van de omgevingsvisie en het MER-spoor faciliteren wij middels 'ontwerploops'. Een ontwerpend plan-MER geeft tijdig inzicht in met welke keuzes negatieve effecten te beperken zijn en met welke keuzes juist kansen ontstaan. Zo toetst het plan-MER dus niet enkel achteraf op haalbaarheid, maar faciliteert het, met tussenproducten, de ontwikkeling van de visie.

Met inzichten vanuit het plan-MER worden de keuzes in de tweede herziening van de omgevingsvisie onderbouwd en wordt er in beeld gebracht wat, onder welke voorwaarden, mogelijk is. Het gekozen voorkeursalternatief wordt ook beoordeeld in het plan-MER. Ook worden randvoorwaarden, aandachtspunten en onzekerheden vastgelegd in het plan-MER, zodat daar in de beleidsuitwerking aandacht aan besteed kan worden.

Onderzoeksaanpak voor het MER op hoofdlijnen

De onderzoeksaanpak bestaat op hoofdlijnen uit de volgende stappen:

- 1 het beschrijven van de huidige situatie;
- 2 het opstellen van een beschrijving van de referentiesituatie voor het plan-MER;
- 3 het ontwikkelen van alternatieven voor de tweede herziening van de omgevingsvisie;
- 4 het beschrijven en beoordelen van de effecten op milieu en leefomgeving van alternatieven en deze vastleggen in een rapport, het plan-MER. Via expert judgement worden op hoofdlijnen de effecten van de alternatieven in beeld gebracht; zodoende geeft het plan-MER-spoor ontwerpprincipes mee;
- 5 het uitwerken van de tweede herziening van de omgevingsvisie welke potentiële locaties omvat en het in beeld brengen van de effecten op het milieu en de leefomgeving van deze tweede herziening;
- 6 het geven van een aanzet voor monitoring en bijsturing in de uitwerking van de tweede herziening van de omgevingsvisie.

Bij het beschrijven en beoordelen van de referentiesituatie en de effecten van de alternatieven en de tweede herziening van de omgevingsvisie (voorkeursalternatief) wordt een beoordelingskader gehanteerd. Het beoordelingskader bevat een uitwerking van de onderzoeksthema's in het plan-MER en aspecten en criteria waarmee effecten gestructureerd in beeld gebracht worden. Paragraaf 4.2 licht het beoordelingskader toe.

Situaties in het onderzoek

In het plan-MER worden op allerlei aspecten van milieu en leefomgeving informatie gegeven. Daarbij worden de volgende situaties onderscheiden:

- 1 huidige situatie: de huidige staat van de leefomgeving;
- 2 referentiesituatie: de situatie die tot en met 2050 zou ontstaan als gevolg van de zogeheten autonome ontwikkelingen. Autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die zich ook voordoen als de tweede herziening van de omgevingsvisie niet wordt gerealiseerd. Voor het jaar 2050 is vaak beperkte informatie beschikbaar en bestaat de nodige onzekerheid over autonome ontwikkelingen. In het plan-MER wordt aangegeven welke bronnen zijn gebruikt voor het schetsen van de referentiesituatie. In de referentiesituatie is de eerste herziening van de omgevingsvisie de basis;
- 3 alternatieven: de alternatieven schetsen twee uitersten voor de gemeente Zwartewaterland;
- 4 tweede herziening van de omgevingsvisie (voorkeursalternatief): de tweede herziening bevat de keuzes voor woon- en werklocaties in de gemeente Zwartewaterland en de implementatie van de bouwstenen visie buitengebied en visie energietransitie. In het plan-MER vervult de tweede herziening van de omgevingsvisie de rol van het 'voorkeursalternatief'.

4.2 Beoordelingskader

Het beoordelingskader is het centrale onderdeel van het plan-MER. Het beoordelingskader bevat een uitwerking van de onderzoeksthema's in het plan-MER en aspecten en indicatoren waarmee effecten gestructureerd in beeld gebracht worden.

Wijze van beoordeling

In het plan-MER worden in totaal 23 aspecten beschreven en beoordeeld voor de huidige situatie, referentiesituatie, de alternatieven en het voorkeursalternatief. De beoordeling wordt gebaseerd op een trapsgewijze indeling. Als de hoogste treden niet aanwezig dan wel beschikbaar is, wordt overgegaan tot een beoordeling op basis van de onderliggende trede:

- 1 behalen van wettelijke normen (bijvoorbeeld vanuit het Besluit kwaliteit leefomgeving);
- 2 behalen van advieswaarden (bijvoorbeeld WHO);
- 3 behalen van gemeentelijke beleidsdoelen;
- 4 *enkel in de huidige situatie: vergelijking met gemiddelde van provincie Overijssel en/of Nederland;*
- 5 expert judgement: kwalitatieve beschrijving en beoordeling uitgevoerd door een adviseur opgeleid in het aspect, bijvoorbeeld op basis van richtlijnen en handreikingen.

Beoordelingskader

Het beoordelingskader staat in tabel 4.1. Het beoordelingskader is opgebouwd vanuit de 3 P's: people, planet en profit. De 3 P's zijn onderdeel van het principe van duurzaam ontwikkelen.

Tabel 4.1 Beoordelingskader

Pijler	Thema	Aspecten	Indicatoren
people	gebruiksfuncties	woningaanbod	balans vraag en aanbod, inclusief betaalbaarheid
		voorzieningenaanbod	aanbod van scholen, supermarkten en huisarts in de nabije omgeving
		sociale veiligheid	mate van sociale veiligheid
	milieu en gezondheid	geluidbelasting en trillingen	blootstelling aan geluidshinder
		luchtkwaliteit	concentratie fijnstof (PM10 en PM2,5) en NO2
		geur	hinder door geur

Pijler	Thema	Aspecten	Indicatoren
		omgevingsveiligheid	plaatsgebonden risico aandachtsgebieden
		gezondheidsbevordering	bevordering van gezond gedrag
planet	natuur en landschap	beschermde natuurgebieden	Natura 2000 NNN-gebieden weidevogelgebied
		soortenbescherming	beschermde soorten en rode lijst soorten
		landschap en cultuurhistorie	aanwezigheid landschappelijke en cultuurhistorische waarden aanwezigheid aardkundige en archeologische waarden
	water en bodem	droogte en bodem	mate van bodemdaling
		bodemkwaliteit	aanwezigheid bodemverontreiniging
		wateroverlast	risico op wateroverlast door hevige regenval
		waterveiligheid	risico op overstromingen (overstromingskans- en diepte)
		hittestress	mate van verharding nabijheid groen
		waterkwaliteit	KRW-doelen
profit	economie	vestigingsklimaat	kwaliteit, omvang, toegankelijkheid en arbeidsmarktpotentieel van het vestigingsklimaat
	energie en klimaatmitigatie	energiebeschikbaarheid	potentie van duurzame energiesystemen
		emissie broeikasgassen	CO ₂ -uitstoot door mobiliteit, energie en gebouwde omgeving
	verkeer en mobiliteit	bereikbaarheid gemotoriseerd verkeer	vervoersbewegingen gemotoriseerd verkeer
		bereikbaarheid en toegankelijkheid openbaar vervoer	serviceniveau openbaar vervoer
		bereikbaarheid langzaam verkeer	netwerkkwaliteit en -gebruik langzaam verkeer

4.3 Beoordelingsschaal

Beoordeling huidige situatie en referentiesituatie

De huidige situatie en referentiesituatie wordt beoordeeld aan de hand van de beoordelingsschaal uit tabel 4.2.

Tabel 4.2 Beoordeling van de huidige situatie en referentiesituatie

Beoordeling	Toelichting
goed	de staat is goed, er zijn geen knelpunten
overwegend goed	de staat is overwegend goed, lokaal zijn er wat knelpunten
redelijk	de staat is redelijk, verspreid zijn er enkele knelpunten
matig	de staat is matig, er zijn redelijk wat knelpunten
slecht	de staat is slecht, er zijn redelijk veel knelpunten

Beoordeling alternatieven en voorkeursalternatief

Voor elk van de alternatieven en het voorkeursalternatief worden de effecten per indicator beschreven en uiteindelijk op aspectniveau beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie. De beoordeling van de milieueffecten wordt gedaan ten opzichte van de referentiesituatie met behulp van de beoordelingsschaal in tabel 4.3.

Tabel 4.3 Beoordelingsschaal voor de effecten

Score	Toelichting
++	zeer positief effect; sterke verbetering ten opzichte van de referentiesituatie
+	positief effect; verbetering ten opzichte van de referentiesituatie
0	neutraal; geen of nauwelijks verandering ten opzichte van de referentiesituatie
-	negatief effect; verslechtering ten opzichte van de referentiesituatie
--	zeer negatief effect; sterke verslechtering ten opzichte van de referentiesituatie, risico op niet voldoen aan wettelijke normen

Beoordeling doelbereik voorkeursalternatief

Naast de effectbeoordeling wordt voor het voorkeursalternatief inzichtelijk gemaakt in welke mate het voorkeursalternatief bijdraagt aan het behalen van de doelen (ambities) van de gemeente Zwartewaterland. Hiervoor geldt de maatlat die is weergegeven in tabel 4.4.

Tabel 4.4 Beoordelingsschaal voor het doelbereik van het voorkeursalternatief

Beoordeling	Toelichting
hoge potentie	hoge potentie voor behalen van het doel
beperkte potentie	beperkte potentie voor behalen van het doel
geen potentie	geen potentie voor behalen van het doel

4.4 Plan- en studiegebied

De tweede herziening van de omgevingsvisie richt zich op het gehele grondgebied van de gemeente Zwartewaterland. Dat geldt ook voor de bouwsteen visie energietransitie. De bouwsteen ontwikkellocaties wonen en bedrijvigheid richt zich op het zoeken naar inbreidingslocaties in de kernen Genemuiden, Hasselt, Zwartsluis en Kamperzeedijk en naar uitbreidingslocaties direct rondom deze kernen voor de realisatie van de ambities voor woningbouw en economie.

De bouwsteen visie buitengebied richt zich op het buitengebied. Indien milieueffecten optreden in gebieden die de gemeentegrenzen overschrijden dan wordt dit bij het betreffende aspect aangeduid en beschreven.

4.5 Detailniveau van het onderzoek

Het plan-MER voor de tweede herziening van de omgevingsvisie is een strategisch MER en sluit daarmee aan bij het abstractieniveau van de beleidskeuzes die worden voorgesteld in de omgevingsvisie. Dit betekent dat de effectbeoordeling kwalitatief en op basis van expert judgement op hoofdlijnen worden beschreven en beoordeeld. Waar mogelijk vindt kwantitatieve beoordeling plaats. Daarbij wordt gebruik gemaakt van open data en reeds uitgevoerde (beleids-)analyses. Deze bronnen worden voornamelijk gebruikt voor het bepalen van de huidige staat en kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De referentiesituatie en de alternatieven worden veelal kwalitatief of op basis van expert judgement beoordeeld. Het gaat om een beschrijving van de verwachte effecten en de onzekerheden per alternatief of overkoepelend voor alle alternatieven (afhankelijk van aspect en beschikbare informatie).

4.6 Monitoring en bijsturing

Op basis van de tweede herziening van de omgevingsvisie en het toegepaste beoordelingskader wordt in het plan-MER een voorzet gedaan voor een monitoringssystematiek, waarmee de huidige staat gevolgd kan worden en, indien nodig, kan worden bijgestuurd.

5

VERVOLG | WAT ZIJN DE VERVOLGSTAPPEN?

5.1 Inzage van de NRD

De NRD ligt gedurende 6 weken ter inzage. Tijdens deze termijn kan eenieder schriftelijk of mondeling een zienswijze over de reikwijdte en het detailniveau van de informatie, die in het milieueffectrapport moet worden opgenomen, kenbaar kunnen maken bij de gemeente Zwartewaterland. In een Reactienota geeft de gemeente Zwartewaterland na afloop van de inzage een samenvatting van de inhoud van de zienswijzen, de reactie van de gemeente. Waar van toepassing worden de zienswijzen verwerkt in de milieueffectrapportage.

5.2 Procedure tweede herziening van de omgevingsvisie en MER

Een plan-MER volgt de stappen in de mer-procedure. De formele procedure start met een kennisgeving van het voornemen tot het opstellen van een plan-MER voor de tweede herziening van de omgevingsvisie. Op basis van de NRD (voorliggende notitie) heeft iedereen de gelegenheid gekregen te reageren. De reacties en adviezen worden voorgelegd aan het college, waarna de reikwijdte en het detailniveau van het plan-MER definitief worden vastgesteld. De vastgestelde NRD vormt daarna het vertrekpunt voor het plan-MER en het vertrekpunt voor het maken van de tweede herziening van de omgevingsvisie.

Het plan-MER wordt uiteindelijk één van de achtergronddocumenten bij de tweede herziening van de omgevingsvisie en doorloopt daarmee de wettelijke procedure die daarbij hoort. Daarbij is ook weer gelegenheid voor iedereen om zienswijzen in te dienen voordat de tweede herziening van de omgevingsvisie (inclusief definitief plan-MER) vastgesteld wordt. Tabel 5.1 geeft de formele stappen van de mer-procedure en de tweede herziening van de omgevingsvisie weer.

Tabel 5.1 Formele stappen in de procedure (cursief: onderdeel van procedure moederbesluit)

Stap	Uitleg
openbare kennisgeving	het voornemen om de tweede herziening van de omgevingsvisie te gaan opstellen en een plan-mer-procedure te doorlopen wordt openbaar aangekondigd door de gemeente Zwartewaterland
ter inzage leggen NRD	deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) wordt 6 weken ter inzage gelegd. De zienswijzen worden beantwoord in een reactienota
raadpleging bestuursorganen	bestuursorganen die met het plan te maken kunnen krijgen, worden geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau (artikel 16.38 Ow)
opstellen plan-MER	het plan-MER wordt opgesteld volgens de voorgestelde reikwijdte en het detailniveau en de inhoudsvereisten uit de Omgevingswet (artikel 11.3 Ob)
<i>opstellen plan, inclusief motivering mer en participatie</i>	de tweede herziening van de omgevingsvisie wordt opgesteld met motivering van mer en participatie

Stap	Uitleg
ter inzage leggen plan-MER als bijlage van de <i>ontwerp tweede herziening van de omgevingsvisie</i>	het plan-MER wordt, gelijktijdig met het ontwerp voor 6 weken ter inzage gelegd. Eenieder kan een zienswijze indienen (afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht)
toetsingsadvies Commissie mer	de Commissie mer wordt om advies gevraagd over het plan-MER (artikel 16.39 Ow en 11.2 Ob)
<i>vaststellen tweede herziening van de omgevingsvisie</i>	de Raad stelt de tweede herziening van de omgevingsvisie vast. In de tweede herziening wordt aangegeven hoe met de resultaten van het plan-MER, participatie, de zienswijzen en het advies van de Commissie mer is omgegaan (artikel 11.4 Ob)
evaluatie van de effecten na realisatie	het is verplicht om (na realisatie) de daadwerkelijk optredende milieugevolgen van de uitvoering van het plan te monitoren en te evalueren (artikel 11.5 Ob)

Bijlage(n)


BIJLAGE: BELEIDSANALYSE

I.1 Bovenlokaal beleid

Rijksoverheid

Tabel I.1 Kaderstellende ambities beleid Rijksoverheid

Beleid	Kaderstellende ambities
Nationale Omgevingsvisie (2020)	<p>centraal bij de afweging van belangen staat een evenwichtig gebruik van de fysieke leefomgeving, zowel van de boven- als van de ondergrond (omgevingsinclusief beleid)</p> <p>de NOVI hanteert drie afwegingsprincipes:</p> <ul style="list-style-type: none">- combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies- kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal- afwentelen wordt voorkomen <p>dit zijn de vier NOVI-prioriteiten:</p> <ol style="list-style-type: none">1 ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie<ul style="list-style-type: none">· water en bodem zijn sturend· voldoende zoet water van goede kwaliteit· maatregelen tegen verzilting, daling van het grondwaterpeil en verontreiniging· zuinig omgaan met water, water vasthouden en water bergen· rioolwaterzuiveringsinstallatie zet maximaal in op hergebruik van afvalwater· de omgeving is in 2050 klimaatbestendig en water robuust· waterveiligheid is gegarandeerd· klimaatneutraal in 2050· circulaire economie in 20502 duurzaam economisch groeipotentieel3 sterke en gezonde steden en regio's:<ul style="list-style-type: none">· goed bereikbaar netwerk· impuls aan woningbouw· leefomgeving bevordert een actieve, gezonde leefstijl en maatschappelijke participatie· luchtkwaliteit voldoet in 2030 aan advieswaarden van de WHO4 toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied: kringlooplandbouw in evenwicht met natuur en landschap; economische vitale landbouw
Voorontwerp Nota Ruimte (2024)	<p>het voorontwerp Nota Ruimte onderscheidt 3 leidende principes. Inhoudelijk zijn deze gelijk aan de NOVI, de bewoording en de volgorde zijn wel aangepast. De 3 leidende principes bij oplossingen en een rechtvaardige verdeling van de schaarse ruimte, lusten en lasten zijn:</p> <ol style="list-style-type: none">1 recht doen aan volgende generaties: niet afwentelen: goed voorouderschap is belangrijk. We schuiven problemen niet af naar elders of naar toekomstige generaties en we streven naar een eerlijke verdeling van de lusten en lasten2 recht doen aan schaarste: meervoudig ruimtegebruik: Ruimte is schaars en waardevol. Daarom zoeken we waar het kan naar mogelijkheden voor slimme functiecombinaties en naar efficiënt ruimtegebruik met behoud van ruimtelijke kwaliteit3 recht doen aan eigenheid: gebiedskenmerken centraal: We beschermen en benutten wat er is en ontwikkelen nieuwe, onderscheidende ruimtelijke kwaliteit. We werken aan lokaal passende oplossingen

Beleid	Kaderstellende ambities
	<p>het voorontwerp Nota Ruimte onderscheidt 3 bewegingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 beweging naar een toekomstbestendig evenwicht tussen landbouw en natuur 2 beweging naar een klimaat neutrale en circulaire samenleving <ul style="list-style-type: none"> · waar mogelijk besparen op gebruik van energie en grondstoffen · vraag en aanbod in samenhang optimaliseren · beter benutten en beschermen van het bestaande · strategisch uitbreiden 3 beweging naar sterke regio's, steden en dorpen in heel Nederland (woningbouwlocaties in balans met werklocaties en bereikbaarheid) <p>de basis voor de 3 bewegingen is het water- en bodem sturend werken, met een inzet op het zoveel mogelijk regionaal oplossen van zoetwatervragen en reserveren van voldoende ruimte rond het hoofdwatersysteem om de effecten van klimaatverandering het hoofd te kunnen bieden. Ook wordt ingezet op ruimtelijke kwaliteit en brede welvaart</p>
<p>Programma Energiehoofdstructuur (2024)</p>	<p>het Programma Energiehoofdstructuur is de juridisch-beleidsmatige opvolger van de structuurvisies Buisleidingen, Wind op Land en Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening. Het Programma Energiehoofdstructuur biedt inzicht in de (nieuwe) nationale energie-infrastructuur die in de toekomst nodig is, zoals hoogspanningskabels, buisleidingen, elektrolyzers, regelbare centrales en plekken voor de opslag van energie. Dit met respect voor natuur, cultureel erfgoed en leefbaarheid. De PEH draagt zo bij aan de missie van een klimaatneutraal energiesysteem in 2050</p> <p>voor de gemeente Zwartewaterland is er tot 2030 een verzwaring van de 380 kV-verbinding Ens-Zwolle voorzien, dit tracé doorkruist het buitengebied van Hasselt. Ook na 2030 wordt er een uitbreiding van de verbinding tussen Ens-Zwolle verwacht</p> 

Provinciaal beleid

Tabel I.2 Kaderstellende ambities provinciaal beleid

Beleid	Kaderstellende ambities
Omgevingsvisie provincie Overijssel (2017). De omgevingsvisie wordt momenteel geactualiseerd en is naar verwachting in 2026 gereed.	de provincie streeft vanuit de POVI naar negen ambities: 1 klimaatadaptatie en waterbeheer: ontwikkeling van veilige en robuuste watersystemen 2 energietransitie: verminderen van broeikasgasemissies en opschaling van duurzame energie 3 duurzame landbouw: balans tussen landbouw en natuur, bevorderen van biodiversiteit 4 natuurbehoud: versterken van natuurkwaliteit en realiseren van groene verbindingen 5 verstedelijking en mobiliteit: slim ruimtegebruik, betere bereikbaarheid en gezonde mobiliteit 6 cultureel erfgoed: behouden en versterken van regionale identiteit en erfgoed 7 gezonde leefomgeving: vergroenen van steden en verbeteren van luchtkwaliteit 8 sociaal welzijn: creëren van inclusieve en veilige gemeenschappen 9 economische ontwikkeling: duurzame economische groei en betere mobiliteit

Regionaal beleid

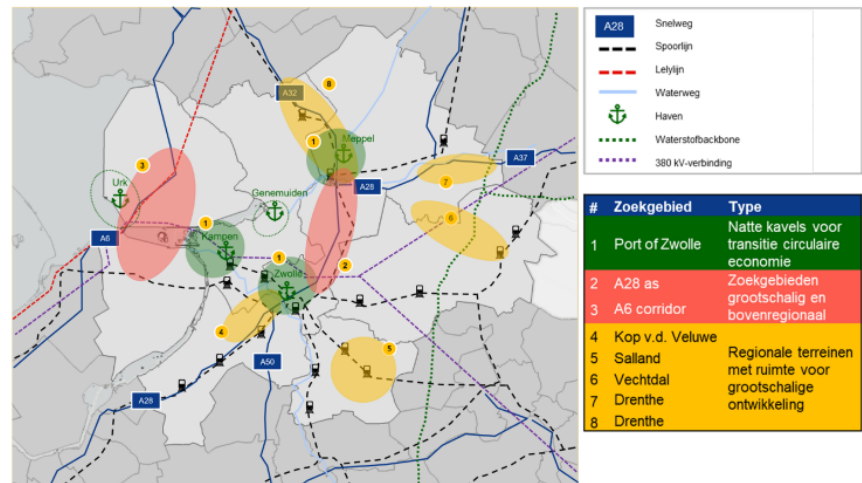
Tabel I.3 Kaderstellende ambities regionaal beleid

Beleid	Kaderstellende ambities
Verstedelijkings-strategie regio Zwolle (2022)	<p>de Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle komt voort uit de NOVEX de kern van de Verstedelijkingsstrategie betreft de strategie Warme Harten</p> <ul style="list-style-type: none">- de nadruk ligt op het versterken van bestaande steden en dorpen door binnenstedelijke verdichting- klimaat robuuste oplossingen staan centraal- integrale oplossingen voor klimaat en water, mobiliteit, economie en wonen, om synergiën te benutten <p>er zijn zeven ontwikkelingsprincipes opgesteld om invulling te geven aan de bouw van 50.000 woningen in de regio:</p> <ul style="list-style-type: none">- zuinig omgaan met ruimte: ontwikkelingen zo veel mogelijk binnen bestaand bebouwd gebied. In Zwartewaterland zijn de volgende locaties aangewezen als 'nieuwe vleugel'<ul style="list-style-type: none">· oostkant van Zwartsluis· west- en zuidkant van Genemuiden· oostkant van Hasselt- klimaatpak bij de bron: nieuwe ontwikkelingen moeten bijdragen aan klimaatbestendigheid- nieuw helpt bestaand met transitie opgaven: nieuwe woningen moeten bestaande voorraad versterken- passend woonaanbod voor iedereen: differentiatie van woonmilieus om een gevarieerd en aantrekkelijk aanbod te creëren- voorrang aan voetganger, fietser en OV: door stimuleren mobiliteitstransitie en door ruimtelijke keuzes die nabijheid woon-werk-voorzieningen gelegenheid ondersteunen- vergroten van regionaal economisch elan: versterken van de economische samenhang in de regio door verschillende vormen van werk en door het stimuleren van triple-helixverbanden- lokale identiteit behouden: ontwikkelingen moeten bijdragen aan het behouden en versterken van de lokale identiteit en karakteristieken van de regio <p>om deze opgaven aan te pakken zijn er diverse ontwikkelprogramma's:</p> <ul style="list-style-type: none">- regionale mobiliteitsstrategie (onderdeel van NOVEX programma Zwolle)- regionale sponsstrategie (onderdeel van NOVEX programma Zwolle)- stedelijk Zwolle (onderdeel van NOVEX programma Zwolle)- karakteristieke stationsomgevingen (onderdeel van NOVEX programma Zwolle)- vitale kernen en gezonde buurten (onderdeel van NOVEX programma Zwolle)- ruimtelijk-economische bouwsteen 2040 (onderdeel van ontwikkelperspectief NOVEX-gebied Regio Zwolle)

Beleid	Kaderstellende ambities
Regionale Energiestrategie (RES 1.0) West-Overijssel (2023)	<p>de RES 1.0 West-Overijssel heeft de volgende doelstellingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opwek van duurzame energie: realiseren van 1,8 TWh duurzame energieopwekking door zon en wind in 2030 met een verhouding van 60 % wind en 40 % zon - leefomgeving: <ul style="list-style-type: none"> · vaststellen van zoekgebieden voor windenergie · integreren van de RES-doelstellingen in provinciaal en lokaal beleid · optimaliseren ruimtelijke kwaliteit - netwerk: afstemmen van energieprojecten met het elektriciteitsnetwerk regionaal en lokaal om transport schaarste te voorkomen en systeemefficiëntie te verbeteren - warmte: <ul style="list-style-type: none"> · verkennen van regionale warmtetechnologieën zoals geothermie en groengas · het ondersteunen van lokale warmteprojecten · participatie: minimaal 50 % van de duurzame energieprojecten in lokaal eigendom om maatschappelijke acceptatie te verhogen en opbrengsten lokaal te houden
Brief college Regionale programmeringsafspraken bedrijventerreinen 2023-2026 (09-05-2023)	<ul style="list-style-type: none"> - voortbouwen op de bestaande samenwerking van de Overijsselse gemeenten en provincie die in 2017 is gestart - doorlopend bewaken van de balans tussen vraag en aanbod van bedrijventerreinen - ontwikkelen van toekomstbestendige bedrijventerreinen - verbeteren van de kwaliteit van de bedrijventerreinen (inclusief bodem, water, circulariteit, duurzaam gebruik, gezonde en groene leefomgeving, groene energie, zorgvuldig ruimtegebruik en regionale/lokale meerwaarde) - ruwe inschatting voor Zwartewaterland <ul style="list-style-type: none"> · vraag naar 10-30 hectare met een kleinschalige vraag, omvang vanaf 3 ha valt hierbuiten · voor de categorie grootschalige distributie is regionaal tussen de 106 - 165 ha geprognostiseerd, waarbij de planologische invulling per geval/plan gemotiveerd moet worden. Voor Zwartewaterland zou dit gaan om bijvoorbeeld watergebonden industrie, de bouwsector of de tapijtindustrie - aan de basis van de programmeringsafspraken ligt het analyserapport 'Behoefteraming bedrijventerreinen Overijssel' - noot: inmiddels is voor de gemeente Zwartewaterland volgens de Monitoring Overijsselse Bedrijventerreinen 30,8 hectare opgenomen in de harde en zachte planvoorraad. Het enige zachte plan betreft de locatie Euroweg-Zuid
Regionale woonzorgvisie West-Overijssel (2024)	<p>doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - flexibele en duurzame nultredenwoningen - meer tussenvoorzieningen tussen zelfstandig wonen en verpleeghuiszorg - ouderenwoningen in zorgzame gemeenschappen - bevorderen van doorstroming - creëren van dementievriendelijke wijken <p>opgaven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - structurele (domeinoverstijgende) samenwerking voor en met inwoners - bevorderen eigen kracht en sociale netwerk - zorgzame gemeenschappen creëren - ontwikkeling woonleefconcepten - voldoende ambulante ondersteuning in de thuissituatie - ook in kleine dorpen moeten mensen zo veel mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen - zorgen voor spreiding en goed aarden in de wijk - inzet op ruimtelijk ontwerp van de woonomgeving - ondersteunen mantelzorg en vrijwilligers - beter faciliteren van burger- of ouderinitiatieven <p>behoeften:</p> <ul style="list-style-type: none"> - basisscenario (2030): landelijke prognoses die door het Rijk zijn opgesteld. Dit betekent voor gemeente Zwartewaterland <ul style="list-style-type: none"> · 30 nultredenwoningen · 15 geclusterde woningen · 40 zorggeschikte woningen - Trendscenario (2030): hierbij gaat een groter deel van de mensen met een WLZ-indicatie buiten een woonzorgcentrum wonen, waardoor de opgave van geclusterde woningen toeneemt. Dit betekent voor gemeente Zwartewaterland: <ul style="list-style-type: none"> · 140 nultredenwoningen · 140 geclusterde woningen · 40 zorggeschikte woningen

Beleid	Kaderstellende ambities																																																						
Actualisatie Woondeal West-Overijssel 2025 tot en met eind 2030: wonen met kwaliteit (2025)	<p>in de Woondeal 'Wonen met Kwaliteit' (december 2022) heeft de provincie Overijssel en West-Overijsselse gemeenten vastgelegd welke bijdrage regio West-Overijssel in de periode tot en met eind 2030 levert aan de nationale ambities op het gebied van woningbouw. De groeiende woningbouwopgave vragen om de bestaande Woondeal op onderdelen te actualiseren</p> <p>opgaven:</p> <ul style="list-style-type: none">- betaalbaarheid: toevoegen van sociale huurwoningen, middenhuur en betaalbare koopwoningen- kansen binnen de bestaande woningvoorraad en transformatie in beeld brengen- uitvoeren regionale woonzorgvisie- toekomstbestendige woningbouw in balans met opgaven op gebied van klimaatadaptatie, -mitigatie en waterveiligheid <p>aantallen in Zwartewaterland:</p> <table><tr><th>Gemeente</th><th>Sleutelproject</th><th>Bestaand sleutelproject uit Woondeal 2022 of nieuw toegevoegd na actualisatie</th><th>Aantal woningen zoals vastgelegd in Woondeal 2022</th><th>Aantal woningen na actualisatie periode 2024 tot en met eind 2030</th><th>Doorkijk aantal woningen na 2030</th></tr><tr><td>Steenwijkerland</td><td>Steenwijk Zuidoost</td><td>Bestaand</td><td>320</td><td>240</td><td>-</td></tr><tr><td>Steenwijkerland</td><td>Steenwijk Stationsgebied*</td><td>Bestaand</td><td>350</td><td>-</td><td>350</td></tr><tr><td>Steenwijkerland</td><td>Vollenhove</td><td>Bestaand</td><td>200</td><td>240</td><td>-</td></tr><tr><td>Totaal Steenwijkerland</td><td></td><td></td><td>870</td><td>480</td><td>350</td></tr><tr><td>Zwartewaterland</td><td>Genemuiden Tag-West</td><td>Bestaand</td><td>240</td><td>174</td><td>42</td></tr><tr><td>Zwartewaterland</td><td>Genemuiden Binnenveld 1</td><td>Nieuw</td><td>-</td><td>205</td><td>35</td></tr><tr><td>Zwartewaterland</td><td>Hasselt Om de Weede</td><td>Nieuw</td><td>-</td><td>180</td><td>-</td></tr><tr><td>Totaal Zwartewaterland</td><td></td><td></td><td>240</td><td>559</td><td>77</td></tr></table>	Gemeente	Sleutelproject	Bestaand sleutelproject uit Woondeal 2022 of nieuw toegevoegd na actualisatie	Aantal woningen zoals vastgelegd in Woondeal 2022	Aantal woningen na actualisatie periode 2024 tot en met eind 2030	Doorkijk aantal woningen na 2030	Steenwijkerland	Steenwijk Zuidoost	Bestaand	320	240	-	Steenwijkerland	Steenwijk Stationsgebied*	Bestaand	350	-	350	Steenwijkerland	Vollenhove	Bestaand	200	240	-	Totaal Steenwijkerland			870	480	350	Zwartewaterland	Genemuiden Tag-West	Bestaand	240	174	42	Zwartewaterland	Genemuiden Binnenveld 1	Nieuw	-	205	35	Zwartewaterland	Hasselt Om de Weede	Nieuw	-	180	-	Totaal Zwartewaterland			240	559	77
Gemeente	Sleutelproject	Bestaand sleutelproject uit Woondeal 2022 of nieuw toegevoegd na actualisatie	Aantal woningen zoals vastgelegd in Woondeal 2022	Aantal woningen na actualisatie periode 2024 tot en met eind 2030	Doorkijk aantal woningen na 2030																																																		
Steenwijkerland	Steenwijk Zuidoost	Bestaand	320	240	-																																																		
Steenwijkerland	Steenwijk Stationsgebied*	Bestaand	350	-	350																																																		
Steenwijkerland	Vollenhove	Bestaand	200	240	-																																																		
Totaal Steenwijkerland			870	480	350																																																		
Zwartewaterland	Genemuiden Tag-West	Bestaand	240	174	42																																																		
Zwartewaterland	Genemuiden Binnenveld 1	Nieuw	-	205	35																																																		
Zwartewaterland	Hasselt Om de Weede	Nieuw	-	180	-																																																		
Totaal Zwartewaterland			240	559	77																																																		
Rapport toekomstbestendige bedrijventerreinen Regio Zwolle 2020	<p>aandachtspunten Bt 1982 - Genemuiden:</p> <ul style="list-style-type: none">- grote hoeveelheid dak wordt nog beperkt gebruikt voor energieproductie- de energie infrastructuur moet uitgebreid worden- groen en groenblauwe daken toevoegen i.v.m. hittestress, mogelijk ruimte maken voor openbaar groen en groen op bedrijfskavels en -daken- tapijtindustrie biedt mogelijkheden voor circulaire ontwikkelingen- bij overproductie van elektriciteit op grote daken verbinding zoeken met zuidelijke deel van het terrein of omliggende woonwijk- het bedrijventerrein is sterk versteend- uitbreidingsruimte is beperkt doordat het dicht bij een Natura 2000 gebied is gelegen- er is sprake van enige parkeerproblematiek <p>aandachtspunten Zevenhont - Genemuiden:</p> <ul style="list-style-type: none">- intensief ruimtegebruik, weinig openbare ruimte en groen, het terrein is bijna volledig versteend- laden en lossen gebeurt deels op dopenbare weg- de grens van de kavels loopt veelal tot de straat, er is bijna geen ruimte voor fietsers of wandelaars- de uitbreidingsruimte is beperkt- bodemdaling- het zuidelijke deel van Zevenhont III is ruimer en met meer groen, hier is de klimaatadaptatie opgave het kleinst <p>aandachtspunten Bedrijventerrein Hasselt:</p> <ul style="list-style-type: none">- de openbare ruimte is beperkt- er liggen klimaatopgaven- er is te weinig groen- er zijn te weinig mogelijkheden voor voetgangers- het terrein scoort matig op fijnstof- en roetconcentratie, ook is er sprake van geluidshinder																																																						
Ruimtelijk economische bouwsteen Regio Zwolle 2040 (2024)	<p>ruimtelijke ontwikkelprincipes:</p> <ul style="list-style-type: none">- zuinig met ruimte: benut bestaand en cluster in (deel) regio, havens, corridors- biedt ruimte voor transitie economie- nieuw helpt bestaand: schuifruimte voor transitie																																																						

Beleid	Kaderstellende ambities
	<ul style="list-style-type: none"> - werk aan economisch elan: ruimte voor vernieuwing economie - regionale identiteit: meerwaarde voor (sub) regionale veranderkracht <p>regio Zwolle staat voor een groeiopgave van 50.000 woningen en 20.000 arbeidsplaatsen. Dit vraagt om investeringen in infrastructurele ontsluiting, op het gebied van wegen, havens, spoorlijnen, energienetwerken en watersystemen</p> <p>de bouwsteen zet in op grootschalige bedrijfsvestigingen en de doorontwikkeling van innovatie omgevingen</p> <p>trends en ontwikkelingen in kernsectoren voor grootschaligheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - logistiek: <ul style="list-style-type: none"> · toenemende behoefte aan opwekking van duurzame energie/ brandstoffen bij bedrijven op bedrijventerreinen · toenemend belang van locaties in de steden en wijken voor kleinschalige distributie - circulaire economie: <ul style="list-style-type: none"> · er wordt nog onvoldoende rekening gehouden met de onzekerheden die circulaire bedrijfsprocessen- en ketens met zich meebrengen · de ruimtevraag zal deels in havens maar ook op bedrijventerreinen ingevuld worden · het behoud van hoge milieucategorie bedrijventerreinen in stedelijk gebied is van belang. Denk aan inzamelpunten voor reststromen en de opslag van duurzame energie - Agrifood: <ul style="list-style-type: none"> · tech bedrijven in de regio zijn van belang voor het stimuleren van innovaties in de verduurzaming van landbouw · duurzame foodprocessing en voedselketens zijn nodig in de regio, hiervoor zijn nieuwe bedrijvenlocaties nodig, ook bij het water <p>samenhangend beleid op regionaal niveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de ontwikkelingen van grote terreinen moet in Regio Zwolle en ook met andere burens in Noordoost-Nederland en zuidelijk Flevoland worden afgestemd <p>toekomstig economisch profiel Regio Zwolle (2040):</p> <ul style="list-style-type: none"> - bestaande bedrijven: <ul style="list-style-type: none"> · stuwende deel, industrie en handel, moet de ruimte krijgen om verder te ontwikkelen · niches zoals tapijt, kunststof, maritiem, vis, eiwitten, zijn uniek en moeten gekoesterd worden in de deelregio's · doorgroei van de aanwezige bedrijven jaagt transitie verder aan - transitie economie: <ul style="list-style-type: none"> · uitgroeien tot circulaire topregio door ruimte te bieden voor de aanwezige economie - ruimtelijk concentreren op knooppunten in samenhang met bestaande locaties: <ul style="list-style-type: none"> · ruimtelijke concentratie biedt kansen om de invulling van het tekort in één keer goed te doen · concentratie doen we op knooppunten · dit creëert elders schuifruimte voor doorgroeiende bedrijven, herontwikkeling van verouderde locaties heeft een absolute prioriteit · de regio staat open voor nieuwvestigingen die speerpunten versterken, vooral in het versterken van de maakindustrie en agrofoodketens en verduurzaming van de economie <p>strategische ontwikkellijn: drie typen zoekgebieden voor grootschalige bedrijfsvestigingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - grootschalige circulaire economie geconcentreerd deels in de haven(s) - clustering van grootschalige bedrijvigheid op bovenregionale terreinen aansluitend op de nationale corridors - clustering van grootschalige bedrijvigheid op regionale terreinen verspreid over de regio



Figuur 8 Overzicht zoekgebieden Bron: BCI, 2024

Leidende ontwikkelprincipes van de Verstedelijkingsstrategie*		Zoekgebieden	Realisatie en inpassing
	1 Wees zuinig met ruimte	▪ Clustering per (deel)regio, keuze voor de havens als circulaire hotspots en enkele geclusterde corridorlocaties	▪ Grootschalig o.b.v. regionale meerwaarde ▪ Hoogwaardige inpassing (groen, blauw, type gebouw) ▪ Meerlaags ruimtegebruik
	2 Klimaat aanpak aan de bron	▪ Ruimte bieden voor transitie economie	▪ Lokale energie hubs ▪ Energie neutrale terreinen
	3 Nieuw helpt bestaand	▪ Schuifruimte voor transitie	▪ Eisen aan hergebruik oude locatie bij regionale verplaatsing
	6 Werken aan economisch elan	▪ Ruimte voor vernieuwing economie gericht op maatschappelijke transitie	▪ Werklocaties aantrekkelijk voor talent
	7 Regionale identiteit	▪ Profileren passend bij de (sub)regionale kracht en veranderkracht	▪ Regionale spelers prioriteit geven ▪ Eisen stellen aan investeerders over inpassing en ruimtegebruik

Tabel 3 Ontwikkelprincipes grootschalig en regionaal Bron: BCI, 2024

strategische ontwikkellijn innovatie omgevingen:

- innovatie omgevingen verspreid over de regio onderling en naar buiten verbinden, per cluster bekijken:
 - zijn de innovatie uitdagingen voor de komende jaren helder in beeld?
 - met welke clusters kunnen sterke verbindingen worden gelegd?
 - kan een positie worden verworven in nationale/ Europese programma's?
- innovatie omgevingen versterken van onderop:
 - in alle deelgebieden is ruimte nodig voor jonge, innovatieve bedrijven
 - er is meer zicht nodig op de ruimtevraag van grotere innovatieve bedrijven
- investeren in Zwolle als kennismagneet

speerpunten toekomstbestendig ontwikkelen:

- richten op verduurzaming en vernieuwing van de maakindustrie, handel, bouw en energievoorziening door bedrijven in de regio de ruimte te geven voor doorontwikkeling
- inzetten op grootschalige circulaire economie, in eerste instantie op natte kavels in de havens en op grote bedrijventerreinen op de corridors van wegen en energienetwerken
- doorgroei en ontwikkeling van bedrijven uit de regio op regionale terreinen met ook ruimte voor grotere kavels om op die manier schuifruimte te bieden voor diverse gemeenten door achtergebleven locaties te herontwikkelen

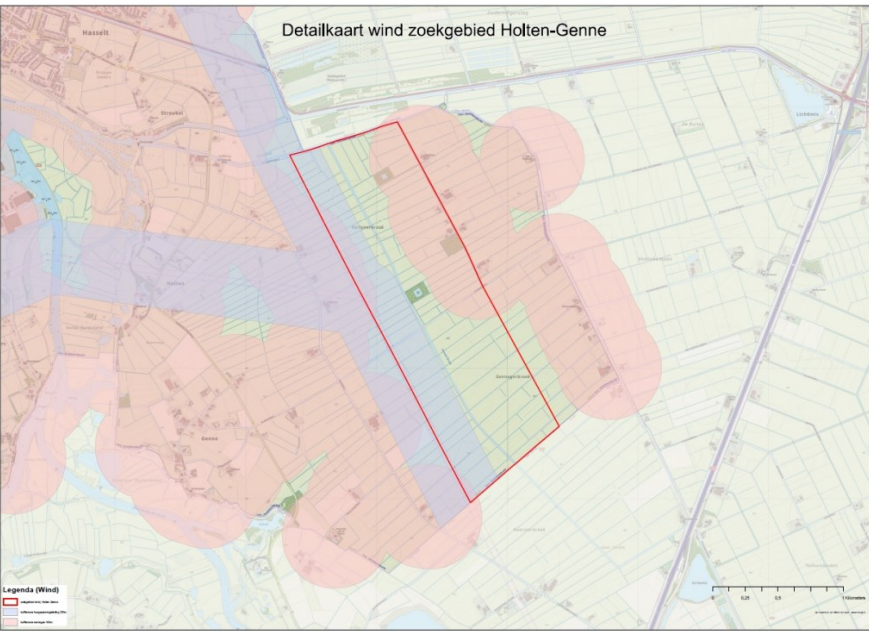
Beleid	Kaderstellende ambities																																
	<table><tr><th>Dit willen we</th><th>Dit is daarvoor nodig</th><th>Dit is wat we niet meer doen</th></tr><tr><td>Lange termijn aanpak</td><td>Een vooruit plannende overheid</td><td>Ontwikkelen vanuit 'heat of the moment'</td></tr><tr><td>Heldere doelstellingen</td><td>Durf om keuzes te maken</td><td>Aan iedereen willen verkopen</td></tr><tr><td>Consistent beleid</td><td>Eindbeeld als sturend kader</td><td>Beginnen over details inpassing</td></tr><tr><td>Voldoende ruimte voor werken</td><td>Koers vanuit regiobelang Bovenregionale terreinen in ieders belang</td><td>Maximaal faciliteren zonder regionale meerwaarde</td></tr><tr><td>Toekomstbestendige locaties</td><td>Zorgvuldige keuzes van zoekgebieden (markt bewust & water, bodem en energie sturend)</td><td>Problemen proberen op te lossen in of nabij de bestaande bebouwde omgeving</td></tr><tr><td>Hoogwaardige inrichting</td><td>Gericht op beoogd gebruik, met investeren in infrastructuur, energie, natuur en inpassing</td><td>Mooie folders en overgaan tot orde van de dag</td></tr><tr><td>Zorgvuldig ruimtegebruik</td><td>Kaders stellen over ruimtegebruik in omgevingsplannen</td><td>Ruimte bieden aan 'starre' doelgroepen</td></tr><tr><td>Transitie naar emissiearme economie</td><td>Faciliteren van innovatie en investeringen in duurzame energie infrastructuur</td><td>Aanbod zo snel mogelijk verkopen</td></tr><tr><td>Ruimte voor flexibiliteit / aanpassen onderweg</td><td>Werken met leidende principes</td><td>Recht praten wat krom (niet toekomstgericht) is</td></tr></table>	Dit willen we	Dit is daarvoor nodig	Dit is wat we niet meer doen	Lange termijn aanpak	Een vooruit plannende overheid	Ontwikkelen vanuit 'heat of the moment'	Heldere doelstellingen	Durf om keuzes te maken	Aan iedereen willen verkopen	Consistent beleid	Eindbeeld als sturend kader	Beginnen over details inpassing	Voldoende ruimte voor werken	Koers vanuit regiobelang Bovenregionale terreinen in ieders belang	Maximaal faciliteren zonder regionale meerwaarde	Toekomstbestendige locaties	Zorgvuldige keuzes van zoekgebieden (markt bewust & water, bodem en energie sturend)	Problemen proberen op te lossen in of nabij de bestaande bebouwde omgeving	Hoogwaardige inrichting	Gericht op beoogd gebruik, met investeren in infrastructuur, energie, natuur en inpassing	Mooie folders en overgaan tot orde van de dag	Zorgvuldig ruimtegebruik	Kaders stellen over ruimtegebruik in omgevingsplannen	Ruimte bieden aan 'starre' doelgroepen	Transitie naar emissiearme economie	Faciliteren van innovatie en investeringen in duurzame energie infrastructuur	Aanbod zo snel mogelijk verkopen	Ruimte voor flexibiliteit / aanpassen onderweg	Werken met leidende principes	Recht praten wat krom (niet toekomstgericht) is		
Dit willen we	Dit is daarvoor nodig	Dit is wat we niet meer doen																															
Lange termijn aanpak	Een vooruit plannende overheid	Ontwikkelen vanuit 'heat of the moment'																															
Heldere doelstellingen	Durf om keuzes te maken	Aan iedereen willen verkopen																															
Consistent beleid	Eindbeeld als sturend kader	Beginnen over details inpassing																															
Voldoende ruimte voor werken	Koers vanuit regiobelang Bovenregionale terreinen in ieders belang	Maximaal faciliteren zonder regionale meerwaarde																															
Toekomstbestendige locaties	Zorgvuldige keuzes van zoekgebieden (markt bewust & water, bodem en energie sturend)	Problemen proberen op te lossen in of nabij de bestaande bebouwde omgeving																															
Hoogwaardige inrichting	Gericht op beoogd gebruik, met investeren in infrastructuur, energie, natuur en inpassing	Mooie folders en overgaan tot orde van de dag																															
Zorgvuldig ruimtegebruik	Kaders stellen over ruimtegebruik in omgevingsplannen	Ruimte bieden aan 'starre' doelgroepen																															
Transitie naar emissiearme economie	Faciliteren van innovatie en investeringen in duurzame energie infrastructuur	Aanbod zo snel mogelijk verkopen																															
Ruimte voor flexibiliteit / aanpassen onderweg	Werken met leidende principes	Recht praten wat krom (niet toekomstgericht) is																															

I.2 Gemeentelijk beleid

Tabel I.4 Kaderstellende ambities gemeentelijk beleid

Beleid	Kaderstellende ambities
16_Raadsvoorstel vaststellen zoekgebieden voor zonnevelden en windturbines (2022)	<p>de ambitie van Zwartewaterland is om in 2050 alle energie duurzaam op te wekken. In 2030 wil de gemeente minimaal 49 % van de gebruikte energie binnen de gemeentegrenzen duurzaam opwekken. De gemeente zet zich in voor een energiemix met de volgende verdeling:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 5 windmolens (3 Megawatt) - 160.000 zonnepanelen op daken - 50 hectare zonne-energie op veld - Biovergister <p>argumenten van het bestuur naar de gemeenteraad t.b.v. de vaststelling van de zoekgebieden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - alle zoekgebieden zijn geschikt voor zonne- en/of windenergie - de voorkeursvolgorde komt grotendeels overeen met de uitkomsten van de enquête - het zoekgebied Wind Zwartsluis komt onderaan in de prioritering, door vele zienswijze vanuit Zwartsluis - alle opwek op 1 locatie. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid om cablepooling mogelijk te maken. daarom heeft zon in Holten-Genne een hogere plaats in de voorkeusvolgorde dan uit de enquête bleek - initiatiefnemers krijgen de mogelijkheid om meer wind te realiseren ten koste van zon op land, omdat dit al oververtegenwoordigd is - nationaal Landschap IJsseldelta heeft mogelijk potentie als zoekgebied na opheffing van de beperking vanuit de provinciale verordening, hiervoor moet een apart traject doorlopen worden <p>kanttekeningen bij de vaststelling van de zoekgebieden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - op dit moment is er geen aansluitingscapaciteit voor nieuwe energieopwekking. De netbeheerder verwacht dit rond 2027/2028 te kunnen realiseren - zonering rondom objecten zoals hoogspanningsinfrastructuur, woningen en eendenkooien is omgeven met aannames. Verdere detaillering van de zonering is noodzakelijk en hangt af van de landelijke overheid en/of jurisprudentie <p>op basis van uitgebreide bewonersparticipatie zijn de volgende locaties aangewezen als gebieden voor zonne- en/of windenergie, in volgorde van voorkeur:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 zoekgebied Wind Genne-Holten 2 zoekgebied Zon Genne-Holten 3 zoekgebied Zon Zwartsluis 4 zoekgebied Genne-Overwaters 5 zoekgebied Kamperzeedijk 6 zoekgebied Wind Zwartsluis

Beleid	Kaderstellende ambities
	<p>verdere punten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - minimaal 50 GWh toegewezen aan het zoekgebied Wind Genne-Holten <p>overzichtskaart zoekgebieden zon en wind</p> <p>in principe is de focus van de gemeente het zoekgebied Genne-Holten voor zowel zon- als windenergie. De andere gebieden worden als reserve beschouwd indien Genne-Holten te weinig op levert. Deze gebieden zijn echter wel relevant voor het aanwijzen van nieuwe locaties voor woningbouw of bedrijventerreinen, hierbij moet een afweging gemaakt worden wat prioriteit heeft. De gebieden in het geel zijn zoekgebieden voor zon, de gebieden in het blauw zijn zoekgebieden voor wind</p>  <p>Bron: Zoekgebieden duurzame energie Gemeente Zwartewaterland (2022)</p>
<p>Bijlage 2 Programmeringsafspraken wind 10 april 2024 (2024)</p>	<p>doel van de afspraken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - invulling geven aan het maximum van 2 TWh windenergie in de provinciale omgevingsverordening van Overijssel - vastleggen van het maximaal op te wekken windvermogen in Zwartewaterland - de afspraken maken vergunningverlening en toetsing door de provincie mogelijk - <p>hoofdafspraken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - maximaal 60 GWh per jaar aan windenergie in Zwartewaterland - uitgangspunt is 20 GWh per windturbine - de windopgave mag gerealiseerd worden in een voorkeurszoekgebied dat door de gemeente is aangewezen - precieze begrenzing volgt bij openstelling en wordt in overleg vastgesteld - openstelling van het gebied voor aanvragen is gepland van 1 april tot en met 1 augustus 2025 - alleen lopende of operationele projecten tellen mee voor het afgesproken maximum - nieuwe aanvragen moeten binnen dit maximum vallen - de provincie is in principe het bevoegd gezag voor windparken - gemeente mag in omgevingsplannen alleen windturbines toestaan binnen het afgesproken maximum

Beleid	Kaderstellende ambities
	<ul style="list-style-type: none"> - zonder afspraken mag de provincie zelfstandig vergunningen verlenen tot het maximum van 2TWh is bereikt 
<p>2025 01 Eindversie actualisatie bouwsteen wonen Zwartewaterland (2025)</p>	<p>ambities uit de Omgevingsvisie van Zwartewaterland met betrekking tot wonen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sterke positionering in de regio - voldoende betaalbare woningen - een duurzame woningvoorraad en leefomgeving - het goed combineren van wonen en zorg - vitale kernen - voldoen aan de woonwensen van jongeren <p>status bouwsteen</p> <p>de bouwsteen Wonen is een vrijwillig omgevingsprogramma met visie onderdelen, om meetbare doelen op te stellen en te monitoren. Ook om de doelen uit de visie over wonen door te vertalen in het omgevingsplan</p> <p>woonbehoefteonderzoek KAW</p> <p>in 2024 heeft KAW een woonbehoefteonderzoek uitgevoerd om inzicht te krijgen in de huidige en toekomstige vraag. De belangrijkste punten hieruit zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de huishoudensgroei zet naar verwachting door, door instroom van buitenaf en een geboorteoverschot - er komen steeds meer eenpersoonshuishoudens - meer vraag naar zorggeschikte woningen - behoefte aan betaalbare koopwoningen voor jongeren (rij- en hoekwoningen) - de vraag naar woningen is het grootst in Hasselt, mede doordat in deze kern veel mensen van buitenaf een woning zoeken - gevolgd door Genemuiden en Zwartsluis - de woonbehoefte in Genemuiden is voornamelijk lokaal <p>visie</p> <p>Zwartewaterland is een gemeente met unieke en vitale kernen en een goed woon- en leefklimaat. Iedereen met wortels in de gemeente kan hier (blijven) wonen</p> <p>de gemeente wil de volgende karakteriseringen behouden en versterken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hechte gemeenschappen - water en groen altijd nabij - wonen is divers - de kernen hebben elk hun eigen karakter <p>wens voor 2040:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zwartewaterland bestaat uit vitale kernen

Beleid	Kaderstellende ambities
	<ul style="list-style-type: none"> - wonen biedt voor ieder wat wils - er zijn voldoende geschikte betaalbare woningen die voldoen aan de woonwensen van ouderen, alleenstaande jongeren, starters en gezinnen - er is geïnvesteerd in verduurzaming van woningen en de woonomgeving is bestendig gemaakt tegen het veranderende klimaat - in 2040 is het karakter van de kernen en het omliggende landschap nog steeds herkenbaar; - de kwaliteit van het wonen is versterkt <p>uitgangspunten visie 2040 per thema</p> <ul style="list-style-type: none"> - woningbouw: <ul style="list-style-type: none"> · in 2030 minimaal 775 woningen: 290 in Hasselt, 265 in Genemuiden, 170 in Zwartsluis en 40 in Kamperzeedijk · tussen 2030 en 2040 nog eens 675 woningen realiseren, waardoor regionale instroom niet ten koste gaat van de kansen van Zwartewaterlandse woningzoekenden · versnelling van woningbouw is een prioriteit · woningen passen qua type, uitstraling, prijs en omvang bij de woonwens en behoefte van inwoners · nadruk ligt op betaalbare woningen die aansluiten bij woonbehoeftes van starters en senioren, dit verhoogt de kansen van starters en bevordert de doorstroom · alle woningbouw moet bijdragen aan het karakter en de ruimtelijke en sociale kwaliteit van de kernen en het buitengebied · klimaatadaptieve- en duurzame projecten krijgen voorrang · inbreiding gaat boven uitbreiding · alleen buiten bestaand gebied bouwen als dit mogelijk is in het kader van water en bodem sturend · verken kansen om woningen toe te voegen door bijvoorbeeld transformatie van bedrijventerreinen, woningsplitsing en optoppen - betaalbaarheid: <ul style="list-style-type: none"> · Bewoners met elke portemonnee moeten een woning kunnen vinden · 30-40-30 regel hanteren (sociale huur, middenhuur/betaalbare koop, overig), per kern kan hier licht vanaf worden geweken · Twee derde van nieuwe woningbouw betaalbaar - toekomstbestendige woningvoorraad en woonomgeving: <ul style="list-style-type: none"> · de woningen die er al staan moeten ook in 2040 een toekomstbestendig en comfortabel thuis bieden voor bewoners · inzetten op verduurzaming en levensloopbestendig maken van de woningvoorraad; · in 2040 is de sociale huurvoorraad verduurzaamd · particuliere woningen zijn van het gas af · nieuwe woningen zijn ook toekomstbestendig · nadenken over ingrepen voor fijne en veilige woonomgeving voor senioren (dementievriendelijk, nabij voorzieningen) - wonen voor alle doelgroepen (waaronder wonen en zorg): <ul style="list-style-type: none"> · zorgen dat ouderen oud kunnen worden in hun eigen wijk om sociale netwerken te behouden en eenzaamheid tegen te gaan · geschikte huisvesting voor kwetsbare bewoners · de gemeente staat positief tegenover nieuwe woonzorgconcepten. - samenwerking met partners <ul style="list-style-type: none"> · samen met woningcorporatie Wetland Wonen, ontwikkelaars en bouwers zet de gemeente in op realisatie woningbouw en benutten huidige voorraad · afspraken maken met de provincie en regiogemeenten · de gemeente ziet haar rol als regisseur die kaders stelt en nieuwe ontwikkelingen stimuleert. Betrouwbare partner zijn voor inwoners en partners <p>programma</p> <ul style="list-style-type: none"> - woningbouwprogramma <ul style="list-style-type: none"> · tot en met 2030, 775 woningen toevoegen, dit gaat om 130 woningen per jaar en hiervoor moet versneld worden · de huidige plancapaciteit voor 2025 - 2030 sluit aan bij de 775 benodigde woningen, waarvan een deel zachte capaciteit betreft · ter compensatie van mogelijke tegenvallers kiest de gemeente ervoor 130 % van de woonbehoefte te programmeren, de gemeente streven dus naar een woningbouwprogramma van 1.010 woningen

Beleid	Kaderstellende ambities																					
	<table><tr><th>Gebied</th><th>Woningbehoefte tot en met 2030</th><th>Aantal te programmeren woningen tot en met 2030</th></tr><tr><td>Genemuiden</td><td>265</td><td>± 345</td></tr><tr><td>Hasselt</td><td>290</td><td>± 380</td></tr><tr><td>Zwartsluis</td><td>170</td><td>± 220</td></tr><tr><td>Kamperzeedijk</td><td>+5</td><td>Onbekend</td></tr><tr><td>Buitengebied</td><td>Eigen woningvoorraad</td><td>Eigen woningvoorraad</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>775</td><td>1.010</td></tr></table> <ul style="list-style-type: none">• adaptief programmeren:<ul style="list-style-type: none">- flexibel inspelen op ontwikkelingen, inzetten op adaptief programmeren met blijvende monitoring- gefaseerd ontwikkelen van woningbouwplannen en locaties- zoveel mogelijk denken in kleine buurten of hoven zodat bij veranderingen in de markt op de rem getrapt kan worden en toch afgeleverde leef en woonmilieus opleveren- per 2026 een volkshuisvestingsprogramma opstellen dat regelmatig gemonitord wordt• voldoende locaties voor woningbouw:<ul style="list-style-type: none">- Tag-West Genemuiden en Hasselt Om de Weede zijn de twee belangrijkste woningbouwlocaties- Binnenveld is ook in beeld gekomen als woningbouwlocatie- in de periode tot 2040 wordt gezocht naar extra ruimte voor woningbouwplannen, in het bijzonder in Zwartsluis- de exacte locaties worden uitgewerkt in de Bouwsteen Ontwikkellocaties Wonen en Bedrijvigheid• woningtypen aansluitend bij behoefte:<ul style="list-style-type: none">- om te voldoen aan de groei van kleinere huishoudens wordt bij nieuwe plannen gefocust op kleinere woningen (<80 m²)- vooral extra woningen toevoegen voor starters en senioren- per kern maatwerk, sociaal gemengde wijken met 30-40-30 principe- bouwen nabij voorzieningen- in elke kern ruimte voor bijzondere woonvormen- in de kernen Hasselt, Genemuiden en Zwartsluis wordt ingezet op een mix van nultredenwoningen, rijwoningen en appartementen- in Zwartsluis wordt er gekeken naar woningbouwlocaties nabij het water- in Genemuiden wordt extra ingezet op betaalbare koopwoningen voor lokale starters, ook is er ruimte voor gestapelde woningbouw van 3 tot 5 verdiepingen centraal gelegen in Genemuiden- in Hasselt wordt extra ingezet op betaalbare huur- en koopwoningen voor lokale starters- voor Kamperzeedijk geldt dat er hoofdzakelijk wordt ingezet op betaalbare en middel dure grondgebonden koopwoningen, als er uitbreiding in de sociale huursector plaatsvindt, dan zijn dit uitsluitend grondgebonden woningen• ruimtelijke kwaliteit:<ul style="list-style-type: none">- in Zwartsluis gaan we verkennen of - en zo ja in welke vorm - er met hoger bouwen (maximaal 3 à 4 lagen) aan de woonbehoefte kunnen voldoen- bij woningbouw in het buitengebied is landschappelijke inpassing noodzakelijk- het ontwikkelen van nieuwe erven in het buitengebied is niet toegestaan- we zoeken bij inbreiding naar architectuur en stedenbouw die past bij Zwartewaterland- kleinschalig, met voldoende groen en water en een gezonde leefomgeving die ontmoeting stimuleert- we streven naar voldoende ruimte voor klimaatadaptatie, toenemende weersextremen, biodiversiteit en ruimte voor bewegen, ontmoeten, sporten en spelen- wonen is leidend ten opzichte van parkeren• beter benutten van de bestaande woningvoorraad:<ul style="list-style-type: none">- transformatie en herstructurering- woningsplitsing (mits er volwaardige woningen overblijven), maar niet op elke plek in de gemeente- betaalbaarheid:<ul style="list-style-type: none">• minimaal 2/3e betaalbaar. Inzetten op voldoende realisatie van nieuwe sociale huurwoningen en middensegment	Gebied	Woningbehoefte tot en met 2030	Aantal te programmeren woningen tot en met 2030	Genemuiden	265	± 345	Hasselt	290	± 380	Zwartsluis	170	± 220	Kamperzeedijk	+5	Onbekend	Buitengebied	Eigen woningvoorraad	Eigen woningvoorraad	Totaal	775	1.010
Gebied	Woningbehoefte tot en met 2030	Aantal te programmeren woningen tot en met 2030																				
Genemuiden	265	± 345																				
Hasselt	290	± 380																				
Zwartsluis	170	± 220																				
Kamperzeedijk	+5	Onbekend																				
Buitengebied	Eigen woningvoorraad	Eigen woningvoorraad																				
Totaal	775	1.010																				

Beleid	Kaderstellende ambities
	<ul style="list-style-type: none"> · bij koop stimuleren we de ontwikkeling van woningen in het betaalbare segment, deze inspanning geldt op programmaniveau, en niet op individueel projectniveau · elk halfjaar zullen wij de betaalbaarheidsambities per kern evalueren in samenwerking met de uitvoerende marktpartijen · verdeling prijssegmenten tot en met 2030: <ul style="list-style-type: none"> - sociale huur: 30 % (+/- 300 woningen) - midden huur 5 % (+/- 50 woningen) - goedkope koop 15 % (+/- 150 woningen) - middel dure koop 20 % (+/- 200 woningen) - overig (dure koop en vrije huur) 30 % (+/- 300 woningen) · in 2025 met woningcorporatie Wetland Wonen onderzoeken welke locaties geschikt zijn voor de 300 sociale huurwoningen · rollend tapijt: onderhouden en toevoegen van woningen, maar ook de kans bieden aan woningcorporatie om sociale huurwoningen te verkopen of slopen waar geen vraag naar is of als de benodigde investering groter is dan de opkomst. Dit kan pas na 2030 en enkel als de wachttijden zijn verkort - toekomstbestendige woningvoorraad en woonomgeving: <ul style="list-style-type: none"> · streven naar aardgasvrij · verduurzaming bij overdracht stimuleren · nieuwbouwwoningen moeten toekomstbestendig zijn. Aardgasvrij en Bijna Energieneutraal. · toekomstbestendige woonomgeving: woningbouwplannen moeten voldoen aan duurzaamheidseisen, aanmoediging voor goede openbare ruimte en mobiliteit (STOMP) · versterken biodiversiteit en wijkgericht bestaande woonomgeving vergroenen met een robuuste groenstructuur - wonen voor alle doelgroepen (waaronder wonen en zorg) <ul style="list-style-type: none"> · ouderenhuisvesting: <ul style="list-style-type: none"> - 750 zorggeschikte woningen voor 2040, de helft ondervangen door de bestaande voorraad zorggeschikt te maken, andere helft nieuwe woningen - tot 2030 minstens 140 nultredenwoningen, 140 geclusterde woningen en 40 zorggeschikte woningen realiseren · doorstroming stimuleren door woningen te bouwen die passen bij de behoefte van ouderen, maar ook door bewustwording, behapbaar maken verhuizen, begeleiding en wonen in nabijheid van voorzieningen · onderzoeken de mogelijkheden voor huisvesting urgente aandachtsgroepen en het grootschaliger huisvesten van arbeidsmigranten - samenwerking met partners: <ul style="list-style-type: none"> · wetland wonen is de belangrijkste partner voor huisvesten sociale huur en kwetsbaren · marktpartijen ruimte geven voor het bouwen van duurdere woningen als ook goedkopere woningen worden gebouwd · werken samen met de West-Overijsselse gemeenten en provincie aan de Woondeal West-Overijssel: een regionale afspraak om gezamenlijk de woningbouw te versnellen en betaalbaarheid te versnellen · continueren Zwartewaterlands Woonoverleg: halfjaarlijks met partners op informele wijze bijpraten over de woonopgaven - de gemeente werkt in 2025 aan een Programma van eisen en wensen voor woningbouwontwikkelingen en woningsplitsing, een voorbeeldprogramma is opgenomen als bijlage bij de bouwsteen wonen
7_1_Speerpunten leefbaarheidsplan Genemuiden	<p>het Leefbaarheidsplan is op basis van participatie met inwoners opgesteld. Inwoners moeten zich gehoord voelen, zich in het plan herkennen en waar mogelijk/wenselijk eigenaarschap nemen</p> <p>inwoners zijn het sociale kapitaal van onze samenleving:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samenhorigheid en noaberschap zijn kenmerkend voor Genemuiden - faciliterende rol voor de gemeente - inwoners worden gefaciliteerd om kennis en expertise in te zetten ten goede van de samenleving <p>de leefwereld van inwoners staat centraal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inzetten op verlagen van de emotionele drempel zodat inwoners eerder vragen stellen - integrale wijkaanpak waar een wijkscouw onderdeel van is - meer inzetten op preventie

Beleid	Kaderstellende ambities
	<p>mens, leefomgeving en economie zijn duurzaam verbonden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - energietransitie: <ul style="list-style-type: none"> · energietransitie moet via samenwerking in de regio of breder worden opgepakt, inwoners zijn terughoudend over de vooruitstrevende ideeën van de gemeente op het gebied van nieuwe energie, de gemeente moet volgens hen niet te ver vooruit lopen · stimuleren inwoners en bedrijven om te werken aan de verduurzaming van hun woning of pand · verkennen of restwarmte van de (tapijt)industrie kan worden gebruikt als energiebron · participatie bij grootschalige energietrajecten - water en klimaatadaptatie: <ul style="list-style-type: none"> · Genemuiden is sterk versteend, hierdoor wordt het te snel warm · er zijn problemen met de grondwaterstand en bodemdaling · het waterbergingssysteem in Zwartewaterland kan (moet) worden verbeterd · het is gewenst dat het regenwater wordt afgesloten van de riolering · in het centrum en in alle wijken in de dorpskernen van Zwartewaterland moet volgens de inwoners meer groen komen · investeren in maatregelen om hittestress en wateroverlast in Genemuiden te verminderen. · biodiversiteit in Genemuiden verhogen · ontmoetingsplekken voor jong en oud creëren in Genemuiden <p>centra, kernen en buitengebied zijn levendig, vitaal en veilig:</p> <ul style="list-style-type: none"> - duurzaam wonen: <ul style="list-style-type: none"> · behoefte aan woningen voor starters en senioren · bestaande woningen aanpassen voor senioren en voorzieningen (nog) beter op orde brengen · stimuleren van initiatieven om tegemoet te komen aan huisvestingsbehoefte · rekening houden met de wensen en behoeften van alle doelgroepen bij het inrichten van de openbare ruimte · inwoners willen graag investeren in het tegengaan van eenzaamheid onder ouderen en jongeren · ouderen die langer zelfstandig kunnen blijven wonen helpen we om hun week plezierig en zinvol in te vullen - parkeren en auto's: <ul style="list-style-type: none"> · kort parkeren in het centrum (uitbreiding blauwe zone). Langer parkeren buiten het centrum - fietsers en voetgangers: <ul style="list-style-type: none"> · verbeteren van voorzieningen voor fietsers en wandelaars in het centrum · verkennen van de mogelijkheden om een fietspad aan te leggen langs het Zwartemeer <p>onze middenstand en bedrijfsleven floreren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vergroten van de verblijfskwaliteit van het centrum gebied voor de mensen die er wonen, werken en winkelen - vergroten van de beeldkwaliteit en van het centrum-/ havengebied en dit gebied beleefbaar maken, een visitekaartje van en voor Genemuiden - de gastvrijheid in de kernen wordt verhoogd voor toeristen en in het bijzonder campers - de bereikbaarheid van het centrum en het bedrijventerrein moet worden verbeterd voor mensen die met het openbaar vervoer naar Genemuiden komen - verkennen waar verkeersknelpunten liggen en de verkeersveiligheid verhogen - verbeteren voorzieningen voor fietsers en voetgangers op het industrieterrein
7_2_Speerpunten Leefbaarheidsplan Hasselt	<p>inwoners zijn het sociale kapitaal van onze samenleving.</p> <ul style="list-style-type: none"> - samenwerking met inwoners: <ul style="list-style-type: none"> · ondersteun initiatieven vanuit de samenleving (vrijwilligers) waar nodig met professionele ondersteuning - samen sta je sterker! (Onderlinge verbinding kernen): <ul style="list-style-type: none"> · faciliteren dat ondernemers uit alle kernen gezamenlijk bijeenkomsten (zelf) organiseren · onderzoeken op welke gebieden de kernen elkaar onderling kunnen versterken · quick win: Een bijeenkomst voor ondernemers organiseren om een industrieterrein in een gemeente te bezoeken waar veel innovatief in groen en water geïnvesteerd is <p>de leefwereld van onze inwoners staan centraal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inzetten op verlagen van de emotionele drempel zodat inwoners eerder vragen stellen - we brengen mensen nog meer met elkaar in verbinding - inventariseren wat er wordt gedaan voor welke doelgroep en hierbij een manier zoeken om dit bekend te maken onder de doelgroepen (sociale kaart) - Integrale wijkaanpak:

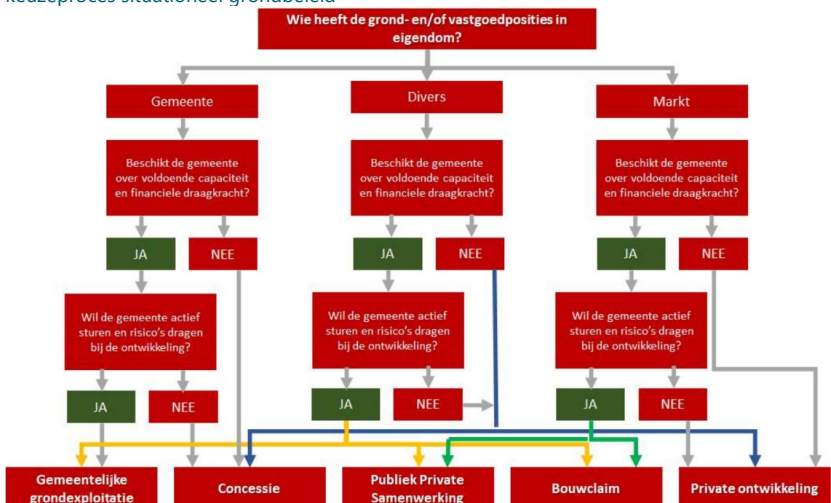
Beleid	Kaderstellende ambities
	<ul style="list-style-type: none"> · pilot waarin we de wijk in gaan met de vraag: 'hoe gaat het met de wijk?' · wijkschouw als onderdeel hiervan · integrale wijkaanpak om de sociale en fysieke veiligheid in de leefomgeving te verhogen · quick win: Wijkschouw houden en het resultaat evalueren - ontmoetingsplekken: <ul style="list-style-type: none"> · ondersteunen van initiatieven om ontmoetingsplekken in te richten · de mens, leefomgeving en economie zijn duurzaam verbonden - energietransitie: <ul style="list-style-type: none"> · stimuleren inwoners en bedrijven om te werken aan de verduurzaming van hun woning of pand · verkennen of restwarmte van de (tapijt)industrie kan worden gebruikt als energiebron · de energietransitie moet voor iedereen haalbaar en betaalbaar zijn - bewustwording en zelf aan de slag: <ul style="list-style-type: none"> · goede voorlichting geven over klimaatadaptatie · inwoners en ondernemers stimuleren om samen hittestress en wateroverlast te verminderen en inwonersinitiatieven faciliteren die hieraan bijdragen · quick win: één of twee buurtjes faciliteren in Hasselt die direct aan de slag kunnen om andere buurtjes te inspireren - biodiversiteit: <ul style="list-style-type: none"> · biodiversiteit in de openbare ruimte verhogen · initiatieven van inwoners ondersteunen · quick win: campagne opzetten om aandacht te creëren voor de biodiversiteit <p>ons centra, kernen en buitengebied zijn levendig, vitaal en veilig</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hasselt heeft een mooi centrum met aangrenzend park <ul style="list-style-type: none"> · economisch voordeel halen uit de kracht van de binnenstad van Hasselt op basis van het plan van aanpak van de centrummanager - herinrichting openbaar gebied: <ul style="list-style-type: none"> · bewoners geven aan dat het goed is om door te gaan met de herinrichting en willen ook de randen en de entree van Hasselt aantrekkelijker maken, hierbij meer ruimte voor voetgangers maken · entree van Hasselt opnieuw inrichten en aantrekkelijk maken · wandelpad over het Diamanten Bolwerk, langs Haven de Beer maken - parkeerplaatsen in en rondom het centrum: <ul style="list-style-type: none"> · onderzoeken of er te weinig parkeerplaatsen zijn en waar deze toegevoegd kunnen worden · betere bewegwijzering naar parkeerplaatsen - verkeersveiligheid: <ul style="list-style-type: none"> · het verkeer binnen het centrum wordt als onprettig ervaren, samen met inwoners de verkeersonveilige situaties inventariseren en verbeteren - duurzaam wonen: <ul style="list-style-type: none"> · inventariseren huisvestingsbehoefte en stimuleren initiatieven om tegemoet te komen aan deze behoefte <p>onze middenstand en bedrijfsleven floreren.</p> <ul style="list-style-type: none"> - toerisme: <ul style="list-style-type: none"> · inzetten op Hanzestad Hasselt Bedevaartsoort · toerisme aantrekken door marketing · ontwikkelingen voor nieuwe winkels, ondernemingen in het centrum en/ of overnachtingsplekken stimuleren · quick win: Route historische plekken in Hasselt
7_3_Leefbaarheidsplan Zwartsluis	<p>inwoners zijn het sociale kapitaal van onze samenleving:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ruimte geven/ ondersteunen maatschappelijke initiatieven uit de samenleving <p>de leefwereld van onze inwoners staat centraal</p> <ul style="list-style-type: none"> - stimuleren en behouden sterke sociale binding <ul style="list-style-type: none"> · bekendheid sociale kaart verbeteren: welke activiteiten zijn er voor welke doelgroep? · we zetten preventief in om eenzaamheid onder ouderen te voorkomen en stellen ze in staat om actief mee te doen met dagbesteding · ondersteunen van inwonersinitiatieven · inventariseren welke ingrepen nodig zijn voor een veilige route naar het centrum voor minder validen, bij de aanleg van nieuwe paden rekening houden met de toegankelijkheid voor minder validen <p>de mens, leefomgeving en economie zijn duurzaam verbonden</p>

Beleid	Kaderstellende ambities
	<ul style="list-style-type: none"> - bij nieuwe vormen van energie rekening houden met inpassing in de omgeving: <ul style="list-style-type: none"> · stimuleren inwoners en bedrijven om te werken aan de verduurzaming van hun woning of pand · verkennen of de gemalen in Zwartsluis als energiebron (geothermie) kunnen worden ingezet · stimuleren bewoners om mee te doen met energieprojecten - bewustwording en zelf aan de slag: <ul style="list-style-type: none"> · stimuleren inwoners om samen hittestress en wateroverlast in Zwartsluis te verminderen en faciliteren bewonersinitiatieven die hier aan bijdragen · quick win: In gesprek met een of meerdere buurten over maatregelen rondom klimaatadaptatie als voorbeeldproject <p>onze centra, kernen en buitengebied zijn levendig, vitaal en veilig</p> <ul style="list-style-type: none"> - verkeersveilig oversteken N334: <ul style="list-style-type: none"> · wegnemen van een aantal onveilige situaties zoals: te hard rijden, onverlichte wegen, onveilig wegdek en geluid - en parkeeroverlast · aantal onveilige oversteekplekken op de N334 nabij het centrum, ook Westeinde is een aandachtspunt door het verkeer van en naar de Barsbeek · provincie gaat werkzaamheden verrichten aan de N331 en N334 - tevreden over de inrichting openbare ruimte, onderhoud kan beter: <ul style="list-style-type: none"> · adequaat reageren op meldingen in de openbare ruimte en de problemen in de wijk de Nieuwe Sluis meenemen als onderdeel van een wijkaanpak · quick win: Een wijkschouw houden in de Nieuwe Sluis en de uitkomst evalueren - onderzoeken of het OV verbeterd kan worden in Zwartsluis - staphorstersluis symbool van het verleden: <ul style="list-style-type: none"> · samen met culturele partners inventariseren wat de mogelijkheden zijn om de identiteit en het verhaal van Zwartsluis verder uit te dragen · gesprekken faciliteren over de Kolksluis tussen inwoners en Rijkswaterstaat - woningaanbod sluit onvoldoende aan: <ul style="list-style-type: none"> · meer kijken naar passende woonruimte, levensloopbestendige woningen en woningen voor starters · mogelijkheden voor potentiële woningbouwlocaties onderzoeken, door inwoners wordt Interfloor en de Beatrixstraat genoemd als suggesties · rekening houden met gemengde wijken · er wordt scheefgroei ervaren tussen het aantal (arbeids)migranten en de overige inwoners, kijken of activiteiten gefaciliteerd kunnen worden die leiden tot meer integratie · in de Nieuwe Sluis naar alle leefbaarheidsaspecten kijken en de uitkomsten integraal aanpakken samen met Wetland wonen: pilot integrale wijkaanpak Nieuwe Sluis voor de komende jaren - voldoende en goede faciliteiten voor wandelaars en fietsers: <ul style="list-style-type: none"> · het natuurgebied rondom Zwartsluis is bijna niet toegankelijk voor wandelaars. Hier moet verandering in komen · wegverzakkingen creëren veel overlast voor mensen met rollators, kinderwagens en scootmobielen · de natuur en het water beleefbaarder maken, goede wandelroutes maken die op elkaar aansluiten en geschikte plaatsen vinden om bootjes te water te laten. De wandel- en fietsagenda moet hier op aansluiten - stimuleren 'natuurlijke' ontmoetingsplekken: <ul style="list-style-type: none"> · de gemeente gaat een buitenruimteplan ontwikkelen: speel en ontmoetingsplekken zijn een onderdeel hiervan · goede toegankelijke ontmoetingsplekken ontwikkelen in de openbare ruimte · met Fortresse in gesprek gaan over het inspiratiedocument dat ze hebben ontwikkeld (gebied centrum, Piepertkolk en het gebied rondom zwembad) - onze middenstand en bedrijfsleven floreren: <ul style="list-style-type: none"> · meer groen in het centrum · toeristen langer vasthouden, er moet meer te doen zijn. Inzetten op kunst, cultuur, historie, geschiedenis, waterrijke aspecten · toeristische trekpleisters ontsluiten en stimuleren van verblijfsrecreatie · voorzieningen in Zwartsluis behouden voor eigen inwoners en voor toeristen nog aantrekkelijker maken door uit te breiden · Zwartsluis op de kaart zetten als het watersportgebied van Overijssel · mogelijkheden voor meer groen in het centrum onderzoeken en uitvoeren

Beleid	Kaderstellende ambities
7_4_ Leefbaarheidsplan Kamperzeedijk en Buitengebied	<p>inwoners zijn het sociale kapitaal van onze samenleving:</p> <ul style="list-style-type: none"> - faciliteren inwonersinitiatieven in het buitengebied die nodig zijn om de leefbaarheid te behouden en versterken <p>de leefwereld van onze inwoners staat centraal.</p> <ul style="list-style-type: none"> - stimuleren en behouden sterke sociale binding <ul style="list-style-type: none"> · ouderen in het buitengebied in staat stellen om actief mee te doen met dagbesteding en inwonersinitiatieven die dagbesteding mogelijk maken faciliteren · in het buitengebied en Mastenbroek is behoefte aan activiteiten die sociale contacten bevorderen · bereikbaarheid en budget zijn drempels om aan activiteiten mee te kunnen doen; · We ondersteunen inwonersinitiatieven die gericht zijn op het bevorderen van zelfredzaamheid <p>de mens, leefomgeving en economie zijn duurzaam verbonden</p> <ul style="list-style-type: none"> - wens: laat het landschap zijn kwaliteit en charmes behouden <ul style="list-style-type: none"> · in het buitengebied is geen eenduidig standpunt over de energietransitie, de wens is dat het gebied zijn kwaliteit behoudt · zonnepanelen en velden zijn mogelijk, maar bij voorkeur op daken · inwoners van het buitengebied voelen wel voor (kleinere) windmolens · agrariërs ervaren dat agrarische grond het ondergeschoven kindje lijkt tegenover deze ontwikkelingen · met respect voor het landschap keuzes maken voor energieopwekking in het buitengebied; · stimuleren inwoners en bedrijven om te werken aan de verduurzamingen van hun woning of pand · stimuleren inwoners om mee te doen met energieprojecten <p>lange termijnvisie op landgebruik en de toekomst van het veenweidegebied:</p> <ul style="list-style-type: none"> - voorbereid zijn op extremen: te veel water, te weinig water, hittestress (met als gevolg verzakking, compressie, grond onder water) en achteruitgang van biodiversiteit - duidelijke kaders vanuit de gemeente en een visie voor de lange termijn zijn gewenst (verder dan 20 jaar) - onderzoeken in regionaal verband welke maatregelen er genomen moeten worden rondom klimaatadaptatie, biodiversiteit en bodemdaling en deze faciliteren - samen met de gebiedscoöperatie stellen we een visie en een lange termijnagenda op - quick wins: In het najaar op enkele plaatsen starten met het verhogen van de biodiversiteit van de bermen. Faciliteren van het aanleggen van een vlindertuin op de Kamperzeedijk <p>onze centra, kernen en buitengebied zijn levendig, vitaal en veilig</p> <ul style="list-style-type: none"> - extra aandacht voor een jongere generatie <ul style="list-style-type: none"> · behouden jongere generatie en maatwerk voor de oudere generatie: samen met de inwoners de huisvestingsbehoefte onderzoeken en initiatieven stimuleren - aandacht voor de verkeersveiligheid: <ul style="list-style-type: none"> · samen met inwoners een analyse maken over verkeersveiligheid. Waar het kan onveilige situaties oplossen - pijlers leefbaarheid, school en gemeenschapsgebouw: <ul style="list-style-type: none"> · inzetten op behoud van gemeenschapsgebouwen als pijler van leefbaarheid voor de kleine kernen - bereikbaarheid onder druk: <ul style="list-style-type: none"> · inventariseren welke alternatieve vervoersmiddelen er zijn of ingezet kunnen worden en faciliteren - volop ruimte voor recreatie: <ul style="list-style-type: none"> · de kracht van het landschap benutten voor recreatie van inwoners en inzetten op behoud van dit landschap voor de toekomst <p>onze middenstand en bedrijfsleven floreren</p> <ul style="list-style-type: none"> - agrarisch ondernemen: <ul style="list-style-type: none"> · het agrarisch gebied behouden en ontwikkelen met respect voor de landschapskwaliteiten
8_1_Notitie bouwsteen klimaatadaptatie t.b.v. vaststelling raad (2019)	<p>overkoepelende principes en keuzes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - regionale samenwerking, sommige klimaatproblemen zoals: bodemdaling, hitte en ziektekiemen zijn effectiever om regionaal aan te pakken

Beleid	Kaderstellende ambities
	<ul style="list-style-type: none"> - bijdragen aan regionaal uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie in de werkregio West-Overijssel, hier ook lokale doorwerking aan geven - lokale programma's voor opgaven zoals wateroverlast en voldoende schaduw/ groen <p>het wordt natter</p> <ul style="list-style-type: none"> - gevonden knelpunten: <ul style="list-style-type: none"> · wateroverlast voor woningen en bedrijfsgebouwen is in alle kernen een knelpunt. In Genemuiden speelt dit het meest, mede door de afwatering van bedrijventerreinen. Bodemdaling verergert de wateroverlast · wateroverlast kan bij bedrijventerreinen zorgen voor het instorten van platte daken · wateroverlast leidt tot verminderde bereikbaarheid door tijdelijk ondergelopen wegen, dit speelt in Hasselt en Genemuiden · in het buitengebied kan wateroverlast zorgen voor minder gewasopbrengst - principes ter attentie van gemeentelijke taken: <ul style="list-style-type: none"> · de gemeente is verantwoordelijk voor het zoveel mogelijk beperken van wateroverlast door regenval · in eerste instantie wordt met inwoners en bedrijven bepaald hoeveel de partijen kunnen bijdragen om regenwater te bergen · in tweede instantie wordt nagegaan of inwoners en bedrijven kunnen afkoppelen en regenwater direct kunnen afvoeren · als blijkt dat er onvoldoende bergingsmogelijkheden zijn wordt overwogen om een gescheiden rioolstelsel aan te leggen · het waterschap stelt eisen aan de waterkwaliteit, de gemeente past in samenspraak met het waterschap maatregelen toe · waar mogelijk multifunctioneel gebruik maken van waterbergingen door te combineren met energieopwekking · voldoende ruimte voor groene klimaatbuffers in de planvorming verankeren - principes ter attentie van het stellen van eisen aan ontwikkelingen: <ul style="list-style-type: none"> · voldoende areaal groen met waterbergend vermogen · eisen aan gebouwen om hemelwaterafvoer te bufferen · eisen aan erfinrichting om hemelwater niet direct te laten afvloeien naar de openbare weg/ riolering · bij integrale gebiedsontwikkelingen zal de gemeente nagaan of toekomstgerichte reservering voor waterberging noodzakelijk is (versterken of aanbrengen extra groene structuren). - principes ter attentie van bewustwording en stimulering <ul style="list-style-type: none"> · de gemeente zet in op heldere informatievoorziening over wateroverlast en maakt deze locatie specifiek · in eerste instantie informeert de gemeente via het proces van de omgevingsvisie · in tweede instantie wordt op wijkniveau in gesprek gegaan over de risico's. Inventariseren hoe en in welke mate inwoners en bedrijven kunnen bijdragen aan oplossingen <p>hoger IJsselmeer- en rivierpeil</p> <ul style="list-style-type: none"> - de gevonden knelpunten: <ul style="list-style-type: none"> · zeespiegelstijging leidt tot een hoger waterpeil van het IJsselmeer en de verbonden wateren · risico op overstroming door een dijkdoorbraak bij hoogwatersituaties neemt toe · dit leidt tot een knelpunt (in het buitengebied van) Genemuiden, de omgeving is lastig te evacueren in zo een situatie - principes ter attentie van. gemeentelijke taken: <ul style="list-style-type: none"> · de gemeente zet in op een al of niet gedeeltelijke compartimentering van Genemuiden om de gevolgen van een overstroming te beperken, mogelijkheden hiervoor zijn al onderzocht in het programma IJssel-Vechtdelta · bij nieuwe ruimtelijke ontwikkeling kijken of deze een bijdrage kan leveren aan verdere compartimentering van de woonwijken van Genemuiden en zo mogelijk ook (delen van) het bedrijventerrein - principes ter attentie van. het stellen van eisen aan ontwikkelingen: <ul style="list-style-type: none"> · geplande ontwikkelingen in Genemuiden laten bijdragen in eerder voorgestelde compartimenteringsstrategie · er wordt altijd een risicoafweging gemaakt of uitbreiding gewenst is met oog op toename van het schadepotentieel en aantal mogelijke slachtoffers - bewustwording en educatie:

Beleid	Kaderstellende ambities
	<ul style="list-style-type: none"> · Samen met veiligheidsregio inzetten op rampoefeningen en het op orde houden van de organisatie van evacuaties <p>het wordt warmer</p> <ul style="list-style-type: none"> - De gevonden knelpunten: <ul style="list-style-type: none"> · hittestress bij kwetsbare groepen · meer ziekteverwekkers in het water en in de lucht · dit vergt aanvullende maatregelen bij evenementen · bereikbaarheid van Hasselt en Zwartsluis kan bij extreme hitte worden beperkt als bruggen door uitzetting onbruikbaar raken · uitval ICT-voorzieningen, verminderde arbeidsproductiviteit · risico voor agrarisch gebied · risico voor waterkwaliteit en vissterfte - principes ter attentie van. gemeentelijke taken <ul style="list-style-type: none"> · bij aanleg van nieuw, groot onderhoud of vervanging van bestaand openbaar groen gaat de gemeente na of er meer schaduw gerealiseerd kan worden, prioriteit hierbij voor plekken waar kwetsbare groepen verblijven · bij nieuwe of op te knappen parkeergelegenheden kijken of er ruimte is voor meer bomen · bij aanplanten van bomen letten op bomen die het bij opwarmend klimaat goed blijven doen · infrastructuur moet ook gedurende perioden van hitte blijven functioneren - principes ter attentie van. eisen aan ontwikkelingen: <ul style="list-style-type: none"> · de gemeente reserveert voldoende areaal groen bij nieuwe uitgaven en herstructureren · groenstructuren worden zo aangelegd dat de mogelijkheden van thermische wind op warme dagen maximaal worden benut voor het verkoelen van straten en gebouwen · schaduw aanbod voor parkeren, fietsen en wandelen en in recreatie wordt geoptimaliseerd <p>het wordt droger</p> <ul style="list-style-type: none"> - de gevonden knelpunten: <ul style="list-style-type: none"> · langere periodes met weinig of geen neerslag leiden tot fluctuaties in grondwaterpeilingen en bodemdaling. Deze processen leiden in de hele gemeente tot schade aan gebouwen, een deel van de oude bebouwing is op oude palen gefundeerd (risico op paalrot) · maaiveld daling leidt tot schade bij de aansluiting van nutsvoorzieningen en aan weginfrastructuur · droogte leidt tot schade aan de landbouw · droogte leidt tot schade aan de natuur · lage waterstanden leiden tot verminderde bereikbaarheid op het water · droogte kan leiden tot ophopingen in het riool en meer ongedierte · er is een verhoogt risico op brand, bijvoorbeeld op bedrijventerreinen - principes ter attentie van gemeentelijke taken: <ul style="list-style-type: none"> · de gemeente kan bodemdaling tegen gaan door DIT-riolen aan te leggen. De fluctuaties worden hierdoor gedempt. Bij vervangingsinvesteringen kunnen deze tegen geringe meerkosten worden gerealiseerd - principes ter attentie van eisen aan ontwikkelingen: <ul style="list-style-type: none"> · bij de aanleg van riolering worden eisen gesteld om de bodemdaling zo veel mogelijk te vertragen en overige nutsvoorzieningen worden zo aangelegd dat deze bestand zijn tegen bodemdaling - principes ter attentie van bewustwording en stimulering: <ul style="list-style-type: none"> · om bodemdaling effectief te verminderen is in veel gevallen medewerking nodig van de eigenaren van percelen. De gevolgen van droogte en bodemdaling worden meegenomen in het participatietraject van de omgevingsvisie
Bijlage Nota grond- en vastgoedbeleid	<ul style="list-style-type: none"> - doelstellingen gemeentelijk grondbeleid: <ul style="list-style-type: none"> · kunnen verevenen van positieve en negatieve resultaten van door de gemeente gewenste ontwikkelingen in het fysieke domein (bijvoorbeeld grond t.b.v. sociale woningbouw en vrije sector woningen) · rechtvaardig verdelen van kosten en baten tussen gemeente en grondeigenaren (kostenverhaal) · op een transparante wijze beheersen van de risico's die verbonden zijn aan ontwikkelingen in het fysieke domein (sturen via de grondexploitatie) - principes:

Beleid	Kaderstellende ambities
	<ul style="list-style-type: none"> de wijze van inzet van het grondbeleidsinstrumentarium wordt per situatie bepaald. Op basis van vastgestelde afwegingscriteria wordt bepaald welke rollen en instrumenten de gemeente inzet de gemeente verwerft gronden onder marktconforme condities waarbij de prijsstelling wordt gewaarborgd door een onafhankelijk uitgevoerde taxatie doelstelling gemeentelijk vastgoedbeleid: <ul style="list-style-type: none"> op basis van vastgestelde beleidskaders op efficiënte wijze huisvesting bieden aan maatschappelijke functies en de gemeentelijke organisatie, wanneer de samenleving of de markt dit niet onder acceptabele voorwaarden voor de gemeente kan regelen vormen van grondbeleid: <ul style="list-style-type: none"> actief: planontwikkeling- en realisatie door de gemeente samenwerken: planontwikkeling- en realisatie in een publiek-private of publiek-publieke samenwerking faciliteren: planontwikkeling- en realisatie door derden <p>keuzeproces situationeel grondbeleid</p>  <pre> graph TD Q[Wie heeft de grond- en/of vastgoedposities in eigendom?] --> Gemeente Q --> Divers Q --> Markt Gemeente --> B1[Beschikt de gemeente over voldoende capaciteit en financiële draagkracht?] B1 -- JA --> W1[Wil de gemeente actief sturen en risico's dragen bij de ontwikkeling?] B1 -- NEE --> Concessie W1 -- JA --> GE[Gemeentelijke grondexploitatie] W1 -- NEE --> Concessie Divers --> B2[Beschikt de gemeente over voldoende capaciteit en financiële draagkracht?] B2 -- JA --> W2[Wil de gemeente actief sturen en risico's dragen bij de ontwikkeling?] B2 -- NEE --> Concessie W2 -- JA --> PPS[Publiek Private Samenwerking] W2 -- NEE --> Concessie Markt --> B3[Beschikt de gemeente over voldoende capaciteit en financiële draagkracht?] B3 -- JA --> W3[Wil de gemeente actief sturen en risico's dragen bij de ontwikkeling?] B3 -- NEE --> Bouwclaim W3 -- JA --> PPS W3 -- NEE --> Private[Private ontwikkeling] </pre> <ul style="list-style-type: none"> het is van belang dat iedere fase binnen een uitvoeringsproject voldoet aan de volgende randvoorwaarden: <ul style="list-style-type: none"> iedere fase is stedenbouwkundig gezien een afgerond geheel de ambitie van iedere fase sluit aan bij de ambitie van het totale project iedere fase is financieel haalbaar in de zin dat voldoende dekkingsmogelijkheden beschikbaar zijn beleidsuitgangspunten: <ul style="list-style-type: none"> het Voorkeursrecht wordt ingezet om gewenste ruimtelijke ontwikkelingen, waarvoor de gemeente een actief grondbeleid wil toepassen, te ondersteunen niet marktconforme grondprijzen worden alleen toegepast voor aangewezen Diensten van Algemeen Belang (DAEB) activiteiten de realisatie van sociale huurwoningen door de markt is mogelijk mits ze voldoen aan een instandhoudingsverplichting van 20 jaar de gemeente wil de vrijwillige financiële bijdrage inzetten als instrument om het draagvlak voor ontwikkelingen te vergroten <p>pachtbeleid:</p> <ul style="list-style-type: none"> bij reguliere pacht zijn er veel bepalingen die de rechten van de pachter beschermen. Deze overeenkomsten gaan per rechtswege over bij familiale agrarische opvolging en zijn slechts onder bijzondere voorwaarden opzegbaar, met volledige schadeloosstelling. Deze gronden worden door de gemeente beleidsmatig als permanent bezit aangemerkt bij geliberaliseerde pacht zijn deze beschermingsbepalingen niet van toepassing. Hierom kan het als tijdelijk of permanent bezit worden aangemerkt bij agrarische erfpacht is er vaak een langere looptijd (minimaal 26 jaar). Deze gronden worden beleidsmatig ook permanent bezit beschouwd
Modernisering erfgoedbeleid	<ul style="list-style-type: none"> de gemeente heeft oog voor onbeschermd erfgoed en zet in op behoud van erfgoed door mee te willen werken aan een functiewijziging actiepunt voor herbestemming: gebruik maken van stimuleringsregelingen van provincie en Rijksoverheid

Beleid	Kaderstellende ambities
Groenbeleidsplan Groen Leeft en verbindt (2019)	<p>kernpunten.</p> <ul style="list-style-type: none"> - groene raamwerk beschermen, versterken en ontwikkelen: <ul style="list-style-type: none"> · groenstructuur in de kernen uitbouwen tot een stevig groen raamwerk dat verbindingen legt met de grote groenzones, parken, water en buitengebied · behouden en versterken van het unieke karakter van de groene parels · zorgen voor meer groen in en rond de centra, groenarme delen en bedrijventerreinen · extra aandacht voor het verhogen van de inrichtingskwaliteit in relatie tot de beheerdoelstellingen en extra aandacht voor het vergroten van de klimaatbestendigheid · zichtbaar, beleefbaar en toegankelijk maken van het omringende landschap en natuurgebieden vanuit de kernen - cultuurhistorie zichtbaar maken: <ul style="list-style-type: none"> · herstellen, versterken en koesteren van cultuurhistorisch waardevol groen · historisch dijken- en wegenpatroon herkenbaar maken en voorzien van beplanting of groene accenten waar passend · versterken en herinrichten van een samenhangende groene gordel rondom de oude binnenstad van Hasselt - biodiversiteit en klimaatadaptief handelen vergroten: <ul style="list-style-type: none"> · vergroten van biodiversiteit en ecologische waarden van het openbaar groen in de kernen, meer diversiteit in soorten en gelaagdheid · verbeteren van de groene uitstraling van bedrijventerreinen · stimuleren van vergroening en biodiversiteit tuinen en erven · bij inrichtingsplannen expliciet klimaatadaptatie meenemen - belevingswaarde van groen vergroten: <ul style="list-style-type: none"> · variatie in groenvormen en sortiment vergroten · uitbreiden en stimuleren van beweegmogelijkheden in het groen in woonwijken en bedrijventerreinen. Prioriteit voor wandel en fietsroutes - betrokkenheid van inwoners en bedrijven bij groen vergroten: <ul style="list-style-type: none"> · inwoners, verenigingen en bedrijven ruimte geven om te participeren in het groen · stimuleren en faciliteren van vergroeningsprojecten van particuliere tuinen, schoolpleinen en bedrijventerreinen <p>uitgangspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zorgen voor voldoende groen in de directe woonomgeving of op loopafstand - behouden van diversiteit in ecosystemen - ruimte bieden aan maatregelen om de kernen klimaatbestendig te maken <p>resultaten in 2029:</p> <ul style="list-style-type: none"> - er is een duidelijk herkenbare structuur aanwezig van bomen, grote groenzones, parken en groene parels - de groenstructuur is zodanig versterkt en uitgebreid dat er een vrijwel aaneengesloten groen netwerk is ontstaan - de kwaliteit van het groen is afgestemd op de locatie, gebruikers en doelstellingen van het beheer - het groen biedt ruimte aan meer biodiversiteit, nodigt uit tot bewegen en recreëren en vervult een belangrijke functie voor klimaatadaptatie - kansen per kern. <ul style="list-style-type: none"> · Genemuiden <ul style="list-style-type: none"> - uitbreiden groene raamwerk. Aanvullen of nieuwe boomstructuur realiseren langs de Stuivenbergstraat, Puttenstraat, Oosterburgstraat en Nijverheidsstraat - behouden en versterken relict Hasselterdijk. Ecologische en landschappelijke waarden veiligstellen en verrommeling van het gebied tegengaan - groene karakter dijkenring versterken - aanwijzen brede landschappelijke zone Cellemuiden - versterken landschapsstructuur en inspelen op de mogelijk toekomstige uitbreiding van bedrijventerrein Zevenhont · Hasselt: <ul style="list-style-type: none"> - herstellen van Stolkspark. Renovatie- en beheerplan nodig - versterken groene karakter Zwolsedijk, aanbrengen dijk begeleidende beplantingen, bijdrage leveren aan biodiversiteit - versterken en koesteren groene gordel om de historische binnenstad door de groene onderdelen te koesteren, verder te versterken en ontbrekende schakels te realiseren - realiseren groene uitloopgebieden

Beleid	Kaderstellende ambities
	<ul style="list-style-type: none"> - verbindingen leggen tussen de stedelijke groenstructuur en het landschap - aangrenzende gebieden versterken met landschappelijke beplantingsstructuur en aanvullen met een netwerk van informele wandelroutes - Zwartsluis: <ul style="list-style-type: none"> - aanplanten bomenrij N331 ter accentuering van de ruimtelijke hoofdstructuur van Zwartsluis en invulling ontbrekende schakel in de groenstructuur - verhogen groene inrichtingskwaliteit en ruimtelijke variatie van het parkgebied Weteringallee door het aanbrengen van bomen, boomgroepen en beplantingen - parkgebied Piepertkolk versterken groen en aan laten sluiten op natuurgebied de Wieden - versterken landschappelijke zone Stroombeek in overleg met particuliere eigenaren. Onderzoeken aanleg informeel wandelpad - Kamperzeedijk: <ul style="list-style-type: none"> - Realiseren van een groen ommetje in samenspraak met particuliere eigenaren. Mogelijkheid van voor realisatie van een verbindende wandelroute langs de kolken onderzoeken - herstel dijk begeleidende bomenstructuur. Essentieel is hierbij dat de bomenrij op de dijk staat - de oostelijk entrees van Kamperzeedijk oost en west accentueren met aan weerszijden een korte bomenrij - versterken landschappelijke setting kolken als randvoorwaarde in plangebied voor woningbouw meenemen om beplanting rondom de kolk aan de westrand te behouden en te herstellen of versterken waar deze is aangetast <p>thema klimaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wateroverlast bij woningen en bedrijfsgebouwen is in alle kernen een knelpunt. Principe: veranker voldoende ruimte voor groene buffers - risico's zijn hittestress bij kwetsbare groepen en bij evenementen en meer ziekteverwekkers in het water en in de lucht. Zorg voor meer en schaduw in het algemeen en daar waar kwetsbare groepen verblijven en bij parkeervoorzieningen in het bijzonder - ambities: <ul style="list-style-type: none"> - zorgdragen voor voldoende areaal groen met waterbergend vermogen - zorgdragen voor voldoende schaduw en luwte door groen - hoe geven we er invulling aan? <ul style="list-style-type: none"> - vergroenen van woongebieden en bedrijventerreinen door bij nieuwe ontwikkelingen of op natuurlijke momenten extra groen en bomen aan te planten. Per wijk kansrijke locaties voor vergroenen in beeld brengen in het beheerplan - stimuleren en faciliteren vergroening van particuliere tuinen, erven, schoolpleinen en bedrijfsperven. Acties worden geïnitieerd vanuit het Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie - bij alle ruimtelijke ontwikkelingen wordt groen als middel ingezet om in te zetten tegen de mogelijke gevolgen van klimaatverandering. Voorbeelden en specificaties opnemen in beheerplan - bij aanplant van nieuwe bomen en planten kiezen voor soorten die bij een opwarmend klimaat goed blijven groeien en ook bestand zijn tegen droogte - bij aanleg of renovatie van groen of openbare parkeerplekken de mogelijkheden voor schaduwrijke groenoplossingen onderzoeken <p>thema biodiversiteit</p> <ul style="list-style-type: none"> - ambities: <ul style="list-style-type: none"> - de huidige biodiversiteit minimaal behouden en waar mogelijk versterken - gemeentelijk groen natuurlijker aanleggen en onderhouden - stimuleren, ondersteunen en faciliteren van initiatieven van inwoners, ondernemers en organisaties om biodiversiteit te vergroten - hoe geven we er invulling aan: <ul style="list-style-type: none"> - toepassen van inheemse soorten bij voorkeur van lokale herkomst en biologisch geteeld - zorgen voor variatie aan beplantingsvormen - uitvoeren van natuurlijk beheer, sturen op diversiteit, vooral bij grasbermen en in percelen bosplantsoen liggen kansen - evenwichtige afstemming met overige functies van het groen - uitbreiden van het areaal aan ruigte en struweel voor meer variatie in hoogte en structuren in het groen <p>thema groenstructuur</p>

Beleid	Kaderstellende ambities
	<ul style="list-style-type: none"> - ambities: <ul style="list-style-type: none"> · behoud, versterking en ontwikkeling van een zoveel mogelijk samenhangend en robuust netwerk van groen en bomen, zodat de vele functies en waarden van het groen het best tot hun uiting komen - hoe geven we er invulling aan: <ul style="list-style-type: none"> · de groen en boomstructuren kennen een duurzame inrichting en krijgen prioriteit vanuit beheer en onderhoud · structuurgroen en bomen zijn in principe niet inwisselbaar en de nadruk ligt op instandhouding en versterking en uitbreiding · bij zwaarwegend maatschappelijk belang waarbij structuurgroen moet wijken vindt compensatie plaats · ruimtelijke ontwikkelingen worden aangegrepen als kans om groenstructuren te versterken of uit te breiden. Bovenstaande punten moeten in het bestemmingsplan meegenomen worden, zodat ze ook een juridische waarde hebben · minimaal het huidige groen areaal behouden en ambitie om te vergroten. 75 m² per woning is het minimum <p>thema inrichting</p> <ul style="list-style-type: none"> - ambities: <ul style="list-style-type: none"> · langs samenhangende structuurelementen is de soortkeuze ondersteunend aan de continuïteit van het beeld · de beplanting is afgestemd op het toegepaste stedenbouwkundige concept en op de wensen van bewoners en gebruikers · zorgen voor goede toegankelijkheid, bloemen of vruchten die geplukt mogen en ruimte bieden voor bewegen en spelen · duurzame inrichting zodat beplantingen lang meegaan en efficiënt te beheren zijn · aandacht voor verhoging van variatie in soorten en beplantingsvormen · creëren van groene accentpunten - hoe geven we er invulling aan: <ul style="list-style-type: none"> · bij nieuwe aanleg of renovatie meer variatie in de toepassing van beplantingsvormen · sortiment afstemmen op de karakteristiek van de wijk en inspelen op klimaatveranderingen · koesteren cultuurhistorisch waardevolle groenelementen · Beheerbewust ontwerpen <p>thema beheer</p> <ul style="list-style-type: none"> - ambities: <ul style="list-style-type: none"> · zo beheren dat structureel groen langdurig de beoogde functies kan vervullen · rekening houden met het ontwerpconcept van de wijk · planmatige aanpak van het beheer, efficiënt en effectief · gedifferentieerd en gefaseerd beheren zodat aan de kwaliteitseisen en de wet natuurbescherming wordt voldaan · duurzaam beheer met respect voor mens en milieu - hoe geven we er invulling aan: <ul style="list-style-type: none"> · de verzorging van openbaar groen vindt op kwaliteit gestuurde wijze plaats. 'netheid' wordt beoordeeld via een onderhoudsniveau · beheer is planmatig en gericht op langdurige instandhouding met duurzame methoden/materialen · ontwerpbewust beheren · invulling geven aan de ambitie om de openbare ruimte 'op te fleuren' <p>thema bomen</p> <ul style="list-style-type: none"> - ambities: <ul style="list-style-type: none"> · duurzaam beheren van boomstructuren · het verbeteren van de kwaliteit · het bieden van kaders voor aanplant, onderhoud en vervanging · het leggen van een beleidsbasis voor de gemeentelijke regelgeving · het aantal bomen in de bebouwde kom verhogen. Als richtgetal geldt een verhoging van 1 boom per 3 inwoners naar 1 boom per 2,75 inwoners. Dit is een toename van 15 % - hoe geven we er invulling aan: <ul style="list-style-type: none"> · aanplant van nieuwe bomen volgens matentabel bomen

Beleid	Kaderstellende ambities
	<ul style="list-style-type: none"> · binnen ruimtelijke inrichtingsprojecten worden bestaande waardevolle bomen op duurzame wijze ingepast · overlast door bomen wordt volgende vaste criteria beoordeeld en opgelost. Alleen bij ernstige overlast is kap aan de orde, in alle overige gevallen inzetten op beheermaatregel of acceptatie · actief op zoek gaan naar locaties in de openbare ruimte voor extra bomen; streven naar 1 boom per 2.75 inwoner · beschermen van waardevolle bomen en boomstructuur is verankerd in de APV <p>thema gebruik, inclusief bewegen en spelen</p> <ul style="list-style-type: none"> - ambities: <ul style="list-style-type: none"> · stimuleren van gebruik · het recreatieve gebruik ondermijnt de andere functies niet · zorgen dat bewoners vanuit hun huis direct een leuk ommetje kunnen maken met aansluitingsmogelijkheden op wandelpaden in het buitengebied (deels nog te creëren) - hoe geven we er invulling aan: <ul style="list-style-type: none"> · openbaar groen is ingericht om extensieve recreatieve activiteiten in de directe woonomgeving mogelijk maken · de gemeente zet actief in op het realiseren van een samenhangend netwerk ten behoeve van groene en blauwe ommetjes in de directe woonomgeving · het openbaar groen biedt ruimte voor spontane speelactiviteiten · stimuleren van groene, natuurlijke schoolpleinen · de gemeente zet zich actief in op meer natuurlijk spelen in de openbare ruimte <p>thema participatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - ambities: <ul style="list-style-type: none"> · betrokkenheid vergroten bij openbaar groen door participatie. Groen is een middel om verbondenheid en ontmoetingen tussen inwoners te bevorderen · het areaal groen blijft minimaal gelijk of wordt groter - hoe geven we er invulling aan: <ul style="list-style-type: none"> · bedrijven, instellingen, verenigingen of georganiseerde bewoners kunnen gemeentelijk groen adopteren · bewoners kunnen meewerken in het onderhoud van het groen · de gemeente kan in principe openbaar groen zonder openbare functie aan particulieren verkopen. Hier wordt zeer terughoudend mee omgegaan
Landschapsonwikkelingsplan Zwolle-Zwartewaterland-Kampen: wat is het en waarvoor is het bedoeld? (2012)	<p>de onderstaande deelgebieden vallen binnen de gemeentegrenzen van Zwartewaterland</p> <p>gewenste ontwikkelingen kraggenlandschap:</p> <ul style="list-style-type: none"> - behouden van het slagenlandschap - behouden van de afwisseling van open water, grasland, riet, boomsingels en moerasbos - landbouw ten dienste van natuurontwikkeling inrichten - bevorderen van rietteelt - bevorderen van de hoge grondwaterstand - ruimte creëren voor vogels - extensieve recreatie, nabij Zwartsluis intensieve recreatie <p>gewenste ontwikkelingen stroomruggen en dijken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - versterken van het eigen karakter van de oude kernen, dijken en aanliggende erven - versterken of handhaven van de zichtlijnen naar de achterliggende open polders - aanleggen van opgaande beplanting langs de dijken - functiemenging van landbouw, wonen, cultuurhistorie en recreatief medegebruik - hergebruiken van beeldbepalende en monumentale gebouwen - aanleggen van beplanting op perceelsgrenzen - ontwikkelen van natte natuur bij de kolken - ontwikkelen van verblijfsrecreatie en recreatief medegebruik (gericht op het water) - bij nieuwbouw op de erven is het van belang dat het aansluit bij de structuur van het erf, het erfensemble, de gebouwen, de begrenzing van het erf, het reliëf, het kavel- en waterpatroon en de ligging van het landschap <p>gewenste ontwikkelingen Polder Mastenbroek</p> <ul style="list-style-type: none"> - Veenpolder Mastenbroek: <ul style="list-style-type: none"> · versterken van de weidsheid, behouden bijzondere verkaveling · behouden terpen en kreken · versterken van de landbouw en inzetten op recreatief medegebruik · versterken van erfbeplanting

Beleid	Kaderstellende ambities
	<ul style="list-style-type: none"> - behouden van bruggen - ontwikkelen van natuur langs de weteringen en sloten en langs de randen van de polder - ontwikkelen van half natuurlijke graslandvegetaties en weidevogelgebied - droogmakerij Koekoekspolder: <ul style="list-style-type: none"> - ontwikkeling overgang van de open polder Mastenbroek en naar het glastuinbouwgebied de Koekoek - ontwikkeling van de Oudendijk als recreatieve aansluiting - bij nieuwbouw op de erven is het van belang dat het aansluit bij de structuur van het erf, het erfensemble, de gebouwen, de begrenzing van het erf, het reliëf, het kavel- en waterpatroon en de ligging van het landschap <p>gewenste ontwikkelingen Zwartewaterland:</p> <ul style="list-style-type: none"> - benadrukken van het scheepvaartkarakter door het plaatselijk handhaven van steenglooiingen, kades, meerpalen en dergelijke - herkenbaar maken van oude rivierlopen - bebouwingsvrij houden van de oevers - behouden van het reliëf - herstellen en versterken van meidoornhagen - ontwikkelen van halfopen natuur, bestaand uit bos, struikgewas en open terrein - handhaven van de kolken en oude kreken, deze inzetten voor natte natuurontwikkeling - ontwikkelen van watergebonden bedrijvigheid bij Hasselt, Genemuiden en Zwartsluis - ontwikkelen van extensieve recreatie; recreatief medegebruik van de dijken, kades en oevers <p>gewenste ontwikkelingen Broekgebieden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - handhaven en versterken van de openheid, het accent ligt op de landbouw - handhaven en versterken van de smalle, langgerekte kavels, gescheiden door sloten - aanleggen opgaande beplanting langs de wegen, bij eendenkooien en bij erven - handhaven en versterken van de lange zichtlijnen vanaf de ontginningsassen - ontwikkelen van natte natuur bij de weteringen - bevorderen van weidevogelgebieden - bij nieuwbouw op de erven is het van belang dat het aansluit bij de structuur van het erf, het erfensemble, de gebouwen, de begrenzing van het erf, het reliëf, het kavel- en waterpatroon en de ligging van het landschap
Omgevingsvisie Zwartewaterland (2021)	<p>Samenwerkend Zwartewaterland bereikt meer</p> <ul style="list-style-type: none"> - ruimte bieden voor inwonersinitiatieven - grote projecten in de openbare ruimte combineren om hinder te beperken - vooraf goede afspraken maken over samenwerken; kaders stellen over het 'wat' en vrijheid geven in het 'hoe' - regie houden in de samenwerking met inwoners en organisatie <p>een uitnodigende leefomgeving om te bewegen, ontmoeten en verblijven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de inrichting van de leefomgeving draagt bij aan een positieve gezondheid - inwoners stimuleren om actief deel te nemen aan de maatschappij - passend woningaanbod en inrichting openbare ruimte voor alle doelgroepen <p>nieuwe energie en klimaatadaptatie krijgen de ruimte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - goede inpassing in het landschap zonder kwaliteitsverlies - stimuleren van inwonersparticipatie in transitieopgaven - prioriteiten bepaald met klimaatstresstest <p>een toekomstbestendige en bereikbare woon- en werkomgeving:</p> <ul style="list-style-type: none"> - woningbouw en bedrijventerreinen binnen de bestaande contouren - leefbaarheid mag niet onder druk komen te staan <p>beleef de mix van cultuur en ondernemen in Zwartewaterland:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cultuur en ondernemen hand in hand in de centra - cultuurhistorische waarden in de centra uitgangspunten voor nieuwe ontwikkelingen <p>ons Buitengebied klaar voor de toekomst</p> <ul style="list-style-type: none"> - agrarische bedrijven nemen af in de toekomst: <ul style="list-style-type: none"> - opwek van nieuwe energie zoekt ruimte in het buitengebied - oog hebben voor de toekomst van het veengebied, mede door bodemdaling - toevoeging van nevenfuncties, zoals een zorgboerderij of camping

Beleid	Kaderstellende ambities
	<ul style="list-style-type: none"> - toevoegen niet-agrarische functies, rekening houdend met natuur en landschappelijke waarden: <ul style="list-style-type: none"> · behoud en beleefbaarheid van de agrarische sector is het uitgangspunt · behoud kan worden bereikt door (gedeeltelijke) transities in de sector, belangrijk is dat agrarisch ondernemerschap niet in gevaar komt <p>thema Economie</p> <ul style="list-style-type: none"> - een goed vestigingsklimaat is van belang voor de plaatselijke economie: <ul style="list-style-type: none"> · er moet voldoende fysieke ruimte beschikbaar zijn om te kunnen ondernemen · goede bereikbaarheid · voldoende bij de vraag passend arbeidspotentieel · een klimaat waarin verduurzaming en circulair ondernemen gestimuleerd worden · een goed woon- en leefklimaat (onderwijs, huisvesting, voorzieningen) · sterke en kansrijke bedrijvigheid zijn de tapijt- en textielindustrie, watergebonden industrie en bouw- en nijverheidsbedrijven. Deze bedrijven krijgen de ruimte, binnen de gestelde kaders voor duurzaamheid en ruimtelijke inpassing - we maken efficiënt gebruik van bestaande ruimte op bedrijventerreinen: <ul style="list-style-type: none"> · bedienen van bedrijven die willen uitbreiden bij voorkeur in de eigen kern · de mogelijkheden voor uitleglocaties zijn begrensd vanwege landschappelijke en ecologische waarden · bij de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen gaat de gemeente eerst na of er nog ruimte beschikbaar is op de bestaande terreinen, of dat er door herschikking of herstructurering ruimte gemaakt kan worden. Pas wanneer er geen mogelijkheden zijn gaat de gemeente over tot aanleg van nieuw terrein. Hierover zijn in West Overijssel programmeringsafspraken gemaakt · op de bedrijventerreinen wordt een hoge bouwhoogte gehanteerd om zo efficiënt en zuinig mogelijk gebruik te maken van de ruimte · inbreiding en revitalisering van bedrijventerreinen gaan nadrukkelijk vóór uitbreiding · onderzoeken of het haalbaar is om Tapijtwijk in Genemuiden en De Kranerwaard in Zwartsluis te revitaliseren · onderzoeken waar beperkte uitbreidingsmogelijkheden zijn zonder nadelige effecten op de cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten - wonen op bedrijventerreinen is niet toegestaan, met uitzondering van de bedrijfswoningen die in het verleden al zijn toegestaan en met uitzondering van Waterfront in Hasselt en de zuidkant van het Meppelerdiep - van belang is dat in het buitengebied agrarisch ondernemerschap niet in gevaar komt <p>thema Energie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - CO₂ neutraal in 2050 - tot 2030 moet er ruimte gevonden worden voor 50 hectare aan zonnepanelen en vijf windturbines - tot 2050 moet er ruimte gevonden worden voor nog eens 30 hectare aan zonnepanelen en vier windturbines - daarnaast stimuleren we zon op dak: tot 2030 160.000 panelen op gebouwen, tussen 2030 en 2050 nog eens 251.000 panelen op gebouwen - we brengen de mogelijkheden voor grootschalige opwek in de gemeente ook in beeld bij de visievorming op het buitengebied. We onderzoeken of grootschalige opwek in het Nationaal Landschap onder voorwaarden mogelijk is - de ambities moeten haalbaar en betaalbaar zijn <p>thema Gezondheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bevordering van een gezonde leefstijl - bevordering van een gezonde leefomgeving - samenleven en participeren <p>thema Klimaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - maatregelen om wateroverlast te voorkomen: <ul style="list-style-type: none"> · aan nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen stelt de gemeente in de toekomst eisen om wateroverlast te voorkomen (voldoende groen, eisen aan gebouwen om hemelwaterafvoer op te slaan, eisen aan erfinrichting om hemelwater niet direct te laten afvloeien naar de openbare weg/ riolering) - groenstructuren voor verkoeling en schaduw: <ul style="list-style-type: none"> · bij integrale gebiedsontwikkeling kijken of toekomstgerichte reservering voor waterberging noodzakelijk is. Daarbij inzetten op het realiseren van extra groene

Beleid	Kaderstellende ambities
	<p>structuren en de versterking van bestaande groene structuren in de kernen (en met het buitengebied). Deze kunnen bijdragen aan verkoeling en schaduw, maar ook ten goede komen van de ruimtelijke kwaliteit</p> <p>thema onderwijs:</p> <ul style="list-style-type: none"> - we bieden goede basisvoorzieningen voor alle kinderen en extra hulp voor kinderen die dit nodig hebben <p>thema Openbare Ruimte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een goed onderhouden openbare ruimte ondersteunt de leefbaarheid, de bereikbaarheid, de veiligheid, de economie en recreatie in onze gemeente - cultuurhistorisch waardevol groen herstellen en versterken - robuuste groenstructuur creëren met meer biodiversiteit en een groene dooradering van de bebouwing - betrokkenheid van bewoners en bedrijven bij het groen vergroten - uitvoeren van de gemeentelijke zorgplichten - de buitenruimte is een belangrijke plek voor ontmoeting en biedt voldoende sport- en spelmogelijkheden - nieuwe woonwijken zo inrichten dat voorzieningen goed bereikbaar en obstakelvrij zijn voor ouderen en mensen met een beperking <p>thema Toerisme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de gemeente wil de toegankelijkheid van de natuur en de belevingswaarde van het groen vergroten via goede en veilige fiets- en wandelroutes - inzetten op extra mogelijkheden voor waterbeleving en varen - inzetten op het toeristisch beleefbaar maken van de natuur, water, cultuur en erfgoed <p>thema Veiligheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in onze gemeente is het veilig wonen - voetgangers en fietsers kunnen veilig deelnemen aan het verkeer - organisaties en inwoners zijn zelfredzaam en voorbereid op crisissituaties <p>thema verkeer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inzetten op verkeersveiligheid, fietsen, circulatie en parkeren - herinrichten 30 km/u wegen die eruitzien als 50 km/u wegen. Dit tegelijk doen met onderhoud en beheer - verbeteren van fietsroutes in de regio (directe verbinding van Hasselt naar Genemuiden in het fietsnetwerk, de bereikbaarheid per fiets van het bedrijventerrein Zevenhont en de verbinding naar de woonwijken in Genemuiden en de fietsverbinding tussen Hasselt en Zwolle vragen om aandacht) met maatregelen gericht op prettig, snel en veilig fietsen - de parkeerdruk in het centrum van Genemuiden, Hasselt en Zwartsluis is hoog. Hierdoor komt de leefbaarheid onder druk te staan. Per situatie maatwerk leveren. Bijvoorbeeld door het aantal blauwe zones uit te breiden - parkeerdruk zal gaan verschuiven naar de randen van de centra, daarom hier de capaciteit uitbreiden <p>thema Voorzieningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het voorzieningenniveau staat onder druk - horeca en winkels zoveel mogelijk in het centrum vestigen - de school is in Kamperzeedijk van belang voor de leefbaarheid. Om de school in stand te houden zijn er leerlingen nodig. Hierom is het belangrijk dat jonge gezinnen zich kunnen vestigen in de kleine kernen en in het buitengebied <p>thema Wonen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - toekomstbeeld is een gemeente met unieke en vitale kernen op basis van zes pijlers: <ul style="list-style-type: none"> · sterke positionering in de regio · voldoende betaalbare huurwoningen beschikbaar · duurzame woningvoorraad en leefomgeving · wonen, services en zorg · bouwen voor vitale kernen · voldoende woningen voor jongeren en stimuleren eigen woningbezit starters - woningbouw zoveel mogelijk binnen bestaande bebouwde omgeving; - in gevallen van bouwen buiten bestaand gebied zorgvuldige inpassing in groen en landschap volgens de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving en het Groenbeleidsplan - uitvoeren afspraken Regionale Woonagenda

Beleid	Kaderstellende ambities
	<ul style="list-style-type: none"> - door de toenemende vergrijzing is er aandacht nodig voor de bouw van levensloopbestendige woningen in nieuwbouwplannen. De gemeente staat positief tegenover de ontwikkeling van nieuwe woon-zorgconcepten voor ouderen - Genemuiden: <ul style="list-style-type: none"> · kenmerken: <ul style="list-style-type: none"> - woningmarkt voor eigen behoefte - weinig instroom van buitenaf - aandeel sociale woningbouw laag · in Genemuiden zijn er weinig inbreidingslocaties. Ontwikkeling in de wijk Tag West is gestart, als dit af is komt de locatie Binnenveld in beeld - Hasselt: <ul style="list-style-type: none"> · kenmerken: <ul style="list-style-type: none"> - relatief veel nieuwbouw - vrij veel instroom van buitenaf, met name uit Zwolle - concurrentie vanuit Stadshagen - sociale huursector hoge vraagdruk · Hasselt kan afhankelijk van de groei van Zwolle een deel van die groei opvangen · uitbreiding in Hasselt vindt voornamelijk plaats in de Hasselt om de Weede. Dit wordt gefaseerd ontwikkeld · bepaalde doelgroepen wensen woningbouw dichtbij voorzieningen (winkels/scholen) - Zwartsluis: <ul style="list-style-type: none"> · kenmerken: <ul style="list-style-type: none"> - wonen aan het water - instroom van buitenaf (vooral familie) - weinig vraagdruk in sociale huursector · de locaties voor woningbouw in Zwartsluis zijn transformatielocaties. Er is nog geen keuze gemaakt voor toekomstige woningbouw te realiseren. Barsbeek is een mogelijke locatie, maar wellicht niet wenselijk doordat de bodem verzakt · er wordt gezocht naar extra ontwikkellocaties voor Zwartsluis onder de volgende voorwaarde: Toevoeging aan de woningvoorraad is beperkt tot gemiddeld 10 tot 15 woningen per jaar en een combinatie van in- en uitbreiding. Uitbreiding in kleinschalige projecten - Kamperzeedijk en buitengebied: <ul style="list-style-type: none"> · van belang om jonge gezinnen aan te trekken om de school in stand te houden · in het buitengebied staan veel boerenbedrijven, als deze door de jongere generatie wordt overgenomen is er vaak geen plaats meer voor de oudere generatie in de kleine kernen. Er wordt gezocht naar ontwikkellocaties voor Kamperzeedijk met als voorwaarde dat het beperkt is tot 1 à 2 woningen per jaar. Uitbreiding in de vorm van kleinschalige eenheden · voor woningbouw in het buitengebied kan gedacht worden aan herontwikkeling van bestaande locaties of de ontwikkeling van een nieuwe locatie · in Mastenbroek is woningbouw zeer beperkt mogelijk, geen nieuwbouw in clusters, en binnen bestaande linten en op agrarische erven, met behoud van karakteristieke gebouwen en landschap; · nieuwe woningen moeten qua vorm en aantal passen bij de bestaande omgeving; · voorwaarde is dat de agrariër in het gebied het bedrijf moet kunnen voortzetten <p>thema landschap en natuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zorgvuldig omgaan met de waardevolle landschapskwaliteiten en deze behouden en verder ontwikkelen - een te forse groei van nieuwe inwoners is gezien de kwaliteiten van het landschap en de sterke sociale cohesie niet wenselijk - sturen op verbetering van de landelijke en recreatieve uitstraling van de gemeente, investeren in de kwaliteit van de stadsranden, gezien vanuit welstand en groen
Coalitieakkoord 2022 - 2026: In vertrouwen verder bouwen (2022)	<p>principe 'integraal en gebiedsgericht werken' versterken</p> <p>positieve gezondheid, participatie en preventie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omzien naar elkaar en zich verbonden voelen met anderen en de samenleving - we zorgen ervoor dat in iedere kern locaties beschikbaar zijn waar activiteiten gericht op ontmoeting voor verschillende doelgroepen mogelijk zijn - zorgen voor de decentralisatie van Beschermd Wonen, waarbij de ambitie is dat inwoners zelfstandig in de eigen buurt kunnen wonen met passende ondersteuning - voldoende bewegingsmogelijkheden

Beleid	Kaderstellende ambities
	<p>betaalbaar bouwen voor verschillende groepen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - evenwichtig woningaanbod creëren, met een goede verhouding tussen huur- en koopwoningen en verschillende prijssklassen - inzetten op alternatieve (tijdelijke) woonvormen, voorzien in een divers aanbod voor onder andere starters, doorstromers, sociale huur, levensloopbestendig en beschermd wonen, statushouders en arbeidsmigranten - woningbouw is gericht op de natuurlijke groei van de kernen en voldoet aan de lokale vraag - bij de bouw van nieuwe woningen streven naar kwaliteit, duurzaamheid, voldoende groen en een goede en veilige inrichting van de wijk - uitbreiden waar dit nodig is en inbreiden waar het kan - karakter van de kernen behouden met inachtneming van de groeiambities van de regio Zwolle - versnelling ontwikkeling woonlocaties in alle kernen, met extra aandacht voor Zwartsluis - grote uitbreidingslocaties in Tag West, Om de Weede en Binnenveld - in Hasselt Overwaters zoeken naar een goede middenweg tussen de kwetsbare natuur en de beoogde kleinschalige woningbouwontwikkeling - onderzoeken de mogelijkheid om van grote bestaande woningen meerdere woningen te maken; - onderzoek naar zelfbewoningsplicht - beleid voor mantelzorgwoningen binnen en buiten de bebouwde kom; - geen nieuwe erven in het buitengebied <p>vitale economie, beleefbare kernen en landschap:</p> <ul style="list-style-type: none"> - versterken van het verhaal en het verbinden van de cultuurhistorische parels, mede door te beschikken over een goed netwerk van wandel- en fietspaden - faciliteren van Topwerklocatie Tapijtcluster met voldoende ruimte voor ondernemen en bereikbaarheid - we bereiden enkele uitbreidingen van bedrijventerreinen voor - we stimuleren de industrie om de grond zo efficiënt mogelijk te gebruiken, inbreiding en revitalisering gaan vóór uitbreiding - met ondernemers aandacht besteden aan de kwaliteit van bedrijventerreinen - beleefbare kernen en een bloeiende vrijetijdseconomie - bij de toekomst van het buitengebied zetten we in op een toekomstbestendige agrarische sector, agrariërs zorgen voor het buitengebied en het landschap <p>bereikbaar en verkeersveilig:</p> <ul style="list-style-type: none"> - doorgaande verkeersstromen zo veel mogelijk buiten de woonkernen houden - wegen zo inrichten en geleiden dat iedereen veilig kan deelnemen aan het verkeer - aandacht voor de toegankelijkheid voor ouderen, slechtzienden en rolstoelgebruikers - parkeeroverlast tegengaan via inrichting van centrale parkeerplaatsen en als het kan aan de rand van de wijk - stimuleren verduurzaming van vervoer. Het is belangrijk dat bedrijventerreinen goed toegankelijk zijn met het OV en de fiets - goede verkeersontsluiting van het bedrijventerrein Zevenhont en de centra van Genemuiden, Hasselt en Zwartsluis - onderzoek doen naar de parkeerdruk en een parkeerbeleidsplan opstellen - snelle en veilige fiets- en wandelroutes van en naar scholen, kernen, bedrijventerreinen en buurgemeenten - fietsveilige ontsluiting van de nieuwe woonkernen - voldoende elektrische oplaadpunten realiseren in de openbare ruimte <p>duurzaam en toekomstbestendig:</p> <ul style="list-style-type: none"> - goede ruimtelijke inpassing van zon en wind, mede door de ligging in het Nationaal Landschap - voorkeur gaat uit naar zon op dak - kritisch op het gebruik van kostbare landbouwgrond - waarde hechten aan multifunctioneel ruimtegebruik bij zon op land - uitvoeren Regionale Energie Strategie, in samenwerking met buurgemeenten Zwolle, Staphorst en Dalfsen - stimuleren van ondernemers en inwoners om bij te dragen aan klimaatadaptatie - via het Gemeentelijk Rioleringsplan maken we het riool meer klimaatbestendig <p>werken volgens de bedoeling van de Omgevingswet:</p>

Beleid	Kaderstellende ambities
	<ul style="list-style-type: none"> - actualiseren van de omgevingsvisie en opnemen van de bouwstenen - toewerken naar een integraal gebiedsdekkend omgevingsplan - we leggen onze uitgangspunten met betrekking tot participatie vast in beleid
Participatiebeleid Zwartewaterland	<p>definitie participatie: de manier waarop ideeën, belangen en oplossingen worden opgehaald. Hierdoor kunnen inwoners, bedrijven en instellingen invloed uitoefenen op plannen. Het doel is om tot betere plannen te komen</p> <p>aandachtspunten gemeente bij het nemen van besluiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aansluiting zoeken bij lokale wensen, kenmerken en belangen - belanghebbenden transparant en zorgvuldig betrekken bij de besluitvorming - betrekken de ervaring geven dat hun bezwaren en ideeën serieus worden genomen <p>uitgangspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - maatwerk, per initiatief zorgvuldig de participatie afwegen - transparantie, participatie is voorafgaand, tijdens en aan het eind van het proces transparant en inzichtelijk voor alle betrokkenen - toegankelijk, de informatievoorziening van het participatietraject moet voor alle betrokkenen goed toegankelijk zijn - flexibiliteit, indien nodig wordt het op verschillende manieren toegepast in verschillende fasen. - representativiteit, participatietraject wordt breed en representatief opgezet, waar nodig worden specifieke doelgroepen actief uitgenodigd - aansluitend, de vorm van participatie sluit aan bij de doelgroep - feedback, resultaten van een participatietraject worden altijd met de deelnemers gedeeld, inclusief een reactie vanuit de initiatiefnemer - evaluatie, evaluatie is een continue factor bij de uitvoering van participatie <p>stappenplan participatie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 verantwoordelijke bepalen: gemeente, particulier of andere overheid. Bij een particuliere initiatiefnemer heeft de gemeente een toetsende rol. Al is de initiatiefnemer een andere overheid, dan dient de gemeente betrokken te worden 2 stakeholderanalyse: het bepalen van de belanghebbenden gaat via het gebruik van de cirkeltool, of via juridische criteria voor belanghebbenden. Bij twijfel: betrek ruim 3 impactanalyse. Hoe groter de impact, hoe uitgebreider de participatie. Kijk naar de: Termijn, Aard, Reikwijdte, gevolgen voor de leefomgeving en de mate van maatschappelijke of politieke aandacht van het initiatief. Gebruik de impactbarometer 4 bepalen waarover en op welk niveau belanghebbenden mogen meedenken. Gebruik de participatieladder: weeg het niveau van participatie af ten opzichte van de mogelijkheden tot participatie, probeer op zo een hoog mogelijk niveau van de ladder te participeren 5 randvoorwaarden bepalen voor participatie. Belangrijke randvoorwaarden zijn: budget, aanpassingsruimte van het initiatief, de doorlooptijd en de capaciteit <p>uitvoering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de eerste fase van participatie moet in zo een vroeg mogelijk stadium van het project plaatsvinden - pas verschillende participatiemiddelen toe - onderzoek welke informatiebehoefte er leven bij belanghebbenden - hou verwachtingsmanagement in het oog. Het dient voor de belanghebbenden duidelijk te zijn wie, wanneer en hoe wordt betrokken, dit dient het hele proces te worden gemonitord - maak een participatieverslag - evalueer

